KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 16.3.2004
KOM(2004) 178 endelig

2004/0061 (CNS)
2004/0062 (CNS)
2004/0063 (CNS)

C6-0011-12-13/04

MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL RÅDET OG EUROPA-PARLAMENTET

om fremlæggelse af et forslag til direktiv og to forslag til henstillinger, der skal lette tredjelandsstatsborgeres indrejse med henblik på videnskabelig forskning i Det Europæiske Fællesskab

Forslag til

RÅDETS DIREKTIV

om en særlig indrejseprocedure for tredjelandsstatsborgere med henblik på videnskabelig forskning

Forslag til

RÅDETS HENSTILLING

om lettelse af tredjelandsstatsborgeres indrejse i Det Europæiske Fællesskab med henblik på videnskabelig forskning

Forslag til

RÅDETS HENSTILLING

om lettelse af medlemsstaternes udstedelse af ensartede visa til kortvarigt ophold for forskere fra tredjelande, som rejser inden for Det Europæiske Fællesskab med henblik på videnskabelig forskning

(forelagt af Kommissionen)

MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL RÅDET OG EUROPA-PARLAMENTET

om fremlæggelse af et forslag til direktiv og to forslag til henstillinger, der skal lette tredjelandsstatsborgeres indrejse med henblik på videnskabelig forskning i Det Europæiske Fællesskab

1. Generel fremstilling

1.1 Forskningen må udvikles, for at EU kan blive den mest konkurrencedygtige og dynamiske videnbaserede økonomi i verden

Siden Kommissionen lancerede det europæiske forskningsrum[1] i januar 2000, har det udgjort omdrejningspunktet for EU's forskningspolitik. Det blev godkendt af Det Europæiske Råd i Lissabon i marts 2000 og udgør hovedhjørnestenen for EU's nye strategiske mål for de kommende ti år, nemlig at blive den mest konkurrencedygtige og dynamiske videnbaserede økonomi i verden. For at nå dette mål kræves der en overordnet strategi, som forbereder overgangen til en økonomi og et samfund, der er videnbaserede. Et af de vigtigste redskaber for gennemførelsen af denne strategi er støtte til forskermobilitet, hvilket bl.a. blev understreget i en rådsresolution af 10. december 2001. Det Europæiske Råd i Lissabon opfordrede i sine konklusioner "Rådet og Kommissionen til sammen med medlemsstaterne, der hvor det er relevant, at tage de nødvendige skridt til som led i oprettelsen af det europæiske forskningsområde at tage skridt til senest i 2002 at fjerne hindringerne for forskermobiliteten i Europa og til at tiltrække og holde på store forskertalenter i Europa"[2]. Dette ønske blev bekræftet i konklusionerne fra Rådets møde den 26. november 2002, hvori medlemsstaterne opfordres til i samarbejde med Kommissionen at styrke den indsats, der gøres for at udvikle det europæiske forskningsrum yderligere, især ved "at lette eller fremover at lette indrejse og ophold for forskere fra tredjelande". Europa-Parlamentet tilsluttede sig dette, bl.a. i en betænkning af 9. maj 2000[3] og en beslutning af 18. maj 2000[4].

1.2 Forskermobiliteten må fremmes i en stadig mere globaliseret verden

Forskermobiliteten er et vigtigt element i erhvervelsen og overførslen af viden. Globaliseringen af økonomien, som i stadig stigende grad er videnbaseret, betyder, at forskningens internationale dimension spiller en stadig større rolle. Dette forhold, som blev understreget i Kommissionens meddelelse "Det europæiske forskningsrums internationale dimension"[5], indtager også en central plads i Det Europæiske Fællesskabs sjette rammeprogram for forskning, teknologisk udvikling og demonstration[6] og specielt i særprogrammet "Strukturering af det europæiske

---

1 KOM(2000) 6 af 18. januar 2000.
2 Punkt 13 i konklusionerne.
3 Betænkning om meddelelse fra Kommissionen: Mod et europæisk forskningsrum (A5-0131/2000).
4 Europa-Parlamentets beslutning af 18. maj 2000 om meddelelse fra Kommissionen: Mod et europæisk forskningsrum (A5-0131/2000), s. 40.
5 KOM(2001) 346 af 25. juin 2001.
6 EFT L 232 af 29.8.2002, s. 1.

forskningsrum"[7], som sigter mod at fremme mobiliteten ved at støtte både europæiske forskeres mobilitet til andre dele af verden og modtagelse af forskere fra tredjelande og deres muligheder for at rejse rundt i EU. Denne nye dimension af forskningen har bl.a. betydet, at der er blevet betydeligt flere muligheder for, at tredjelandsstatsborgere kan deltage i det sjette rammeprogram. Det at give forskere fra tredjelande mulighed for at deltage betragtes som en afgørende faktor for, at EU fremover bliver et attraktivt internationalt forskningscentrum.

1.3 Der er behov for 700 000 forskere frem til 2010

Gennem aktiviteten "Menneskelige ressourcer og mobilitet"[8] i det sjette forskningsrammeprogram bruger Kommissionen hele 1,6 mia. EUR på sine foranstaltninger til støtte for uddannelse, mobilitet og karriereudvikling for forskere. Denne strategi er baseret på den konstatering, at EU vil have brug for yderligere 700 000 forskere frem til 2010 for at kunne opfylde det mål om at bruge 3 % af medlemsstaternes BNP på forskning og teknologisk udvikling[9] inden slutningen af årtiet, som blev fastsat på Det Europæiske Råds møde i Barcelona. Dette behov skal opfyldes ved hjælp af en række konvergerende foranstaltninger, f.eks. ved at gøre de videnskabelige uddannelser mere tiltrækkende for de unge, forbedre forskernes karrieremuligheder inden for EU og øge mulighederne for uddannelse og mobilitet. Det vil dog næppe være muligt at finde et så stort antal forskere inden for EU, og der må derfor også træffes foranstaltninger, som gør det muligt at tiltrække flere forskere fra tredjelande.

1.4 Tre instrumenter

Dette initiativ fra Kommissionen omfatter både et direktivforslag og to forslag til rådshenstillinger. Den første henstilling skal få medlemsstaterne til meget hurtigt at vedtage en række praktiske foranstaltninger, da der nødvendigvis går flere år, før et direktiv er gennemført i praksis, og da vedtagelsen af direktivet ikke i sig selv vil gøre det muligt inden for den fastsatte frist at opfylde de mål, som Det Europæiske Råd som anført ovenfor har udstukket. Denne henstilling vil også gøre det muligt på visse punkter at foregribe gennemførelsen af direktivet ved at anmode medlemsstaterne om at iværksætte en række foranstaltninger, som stemmer overens med direktivet, og som til sin tid vil lette gennemførelsen af direktivet i national ret. Uafhængigt af direktivet er det desuden hensigtsmæssigt at fremlægge dette forslag til henstilling, fordi det dækker en række områder, nemlig familiesammenføring og det operationelle samarbejde, som ikke er omfattet af direktivforslaget. Den anden henstilling vedrører det mere specifikke spørgsmål om visa til kortvarigt ophold og skal opfylde de særlige behov hos forskere, der som led i deres arbejde f.eks. skal tale på konferencer eller kollokvier.

1.5 Partnerskabet med tredjelande skal udvikles

Det vil være en fordel for EU at tage imod et større antal forskere fra tredjelande. Det vil bl.a. gøre det muligt at øge antallet af internationale videnskabelige samarbejds- og partnerskabsnetværk. Ved gennemførelsen af målsætningen om at lette adgangen for forskere og forbedre deres mobilitet skal der samtidig tages hensyn til, at det er

---

7 EFT L 294 af 29.10.2002, s. 44.

8 EFT L 294 af 29.10.2002, s. 50.

9 Meddelelsen "Investering i forskning: en handlingsplan for Europa" af 30. avril 2003 (KOM(2003) 226).

nødvendigt at indføre en række ledsageforanstaltninger for at undgå, at der udvikles nye former for hjerneflugt fra de mindre udviklede lande. Ud over de foranstaltninger i forbindelse med politikken for visa til kortvarigt ophold, som er medtaget i henstillingen for at lette forskernes internationale mobilitet, og opfordringen til medlemsstaterne til at sørge for, at de foranstaltninger, de gennemfører for at gøre det lettere for forskere fra tredjelande at arbejde og opholde sig i EU, ikke modvirker indsatsen for at bekæmpe hjerneflugten fra de nyindustrialiserede lande og udviklingslandene, må man se på muligheden for at indføre andre foranstaltninger som led i det partnerskab med oprindelseslandene, som i konklusionerne fra topmødet i Tammerfors er nævnt som en forudsætning for, at der kan indføres en samlet indvandringspolitik. Fællesskabet har allerede i sit sjette forskningsramme-program besluttet at finansiere en række ordninger for reintegration i hjemlandet af forskere fra udviklings- eller overgangslande[10] og vil undersøge muligheden for at indføre andre foranstaltninger, der fremmer udviklingen af netværk af forskere fra tredjelande, som arbejder på at fremme udviklingen i deres hjemlande inden for forskning, teknologi og de videregående uddannelser. Overvejelserne om dette spørgsmål blev videreført i Kommissionens meddelelse Integration af migrationsanliggender i Den Europæiske Unions forbindelser med tredjelande af 3. december 2002[11]; på grundlag af denne meddelelse vedtog Rådet den 19. maj 2003 en række konklusioner om spørgsmålet om migration og udvikling, hvori det anmodede Kommissionen om at fremlægge en rapport og konkrete forslag inden udgangen af 2004.

2. Forslagenes tilblivelse og deres forenelighed med Kommissionens andre initiativer

2.1. Forslag, der stemmer overens med den europæiske forskningspolitik

Spørgsmålet om at give tredjelandsstatsborgere større adgang til at deltage i forskningsprogrammerne blev taget op, allerede da det europæiske forskningsrum blev lanceret. På grundlag af mandatet fra Det Europæiske Råd i Lissabon nedsatte Kommissionen i 2000 en ekspertgruppe på højt niveau, som skulle undersøge hindringerne for forskermobilitet og fremsætte forslag til, hvordan disse hindringer kunne fjernes. Med udgangspunkt i den rapport, som gruppen fremlagde den 4. april 2001[12], vedtog Kommissionen den 20. juni 2001 meddelelsen "En mobilitetsstrategi for det europæiske forskningsrum"[13], hvori den fremsatte en række konkrete forslag; nogle af disse vedrørte retlige og lovgivningsmæssige aspekter, herunder idéen om at indføre en særlig opholdstilladelse for forskere fra tredjelande. Under gennemførelsen af denne meddelelse er der etableret et tæt samarbejde mellem Kommissionen og medlemsstaternes justits- og indenrigsministerier. På grundlag af svarene på et spørgeskema til medlemsstaterne og kandidatlandene, som viste, at ni af de 15 medlemsstater havde indført foranstaltninger, der skulle lette indrejsen for forskere fra tredjelande, men at kun to af medlemsstaterne havde indført en specifik indrejseprocedure, foretog Kommissionen supplerende undersøgelser i visse medlemsstater i 2003. På grundlag heraf kunne Kommissionen foreslå en række

---

10 Marie Curie-aktioner for menneskelige ressourcer og mobilitet.
11 KOM(2002) 703.
12 http://europa.eu.int/comm/research/fp5/pdf/finalreportmobilityhleg.pdf
13 KOM(2001) 331.

politiske muligheder, som efter at være blevet drøftet med medlemsstaternes eksperter mundede ud i disse forslag til direktiv og henstillinger.

2.2. Forslag, som supplerer EU's indvandringspolitiske instrumenter

I sin meddelelse "En indvandringspolitik i EU" af 22. november 2000[14] går Kommissionen klart ind for en kontrolleret genåbning af mulighederne for lovlig indvandring på grundlag af forskellige parametre og under hensyntagen til, hvilke kategorier af indvandrere man ser på. Blandt disse parametre er medlemsstaternes behov. Denne fremgangsmåde er særlig velegnet i forbindelse med forskere, som udgør en særlig kategori af højt kvalificerede indvandrere, som EU har hårdt brug for og derfor vil have stor gavn af at modtage. Forskere er en af de kategorier af personer, som af faglige grunde ofte er nødt til at rejse til udlandet og til at bo i en række forskellige lande i kortere eller længere perioder i løbet af deres karriere; de vil generelt få fordel af fremskridtene inden for EU's migrationspolitik. Det gælder bl.a. for det ensartede visum til kortvarigt ophold, som giver dem mulighed for at færdes frit i Schengen-området i en periode på højst tre måneder, samt den ret til at opholde sig i de andre medlemsstater, som direktivet om tredjelandsstatsborgeres status som fastboende udlænding på visse betingelser giver tredjelandsstatsborgere efter fem års lovligt ophold[15].

Der er imidlertid behov for specifikke fællesskabsregler for indrejse og mobilitet for forskere fra tredjelande, hvis EU skal kunne klare de udfordringer, det står over for på forskningsområdet. I direktivforslaget om betingelserne for tredjelandsstatsborgeres indrejse og ophold med henblik på beskæftigelse som lønmodtagere og udøvelse af selvstændig erhvervsvirksomhed fastsættes det i øvrigt udtrykkeligt, at der skal vedtages specifikke fællesskabsbestemmelser vedrørende forskere[16]. Muligheden for, at forskere fra tredjelande, der har fået tilladelse til at indrejse i EU, kan opnå familiesammenføring med deres familiemedlemmer, er et vigtigt aspekt af mobilitetsproblematikken. Da Rådet den 22. september 2003 vedtog et direktiv om familiesammenføring af tredjelandsstatsborgere[17], behandles dette spørgsmål ikke i dette direktivforslag, men i det første forslag til henstilling. Dette initiativ supplerer forslaget til direktiv om betingelserne for tredjelandsstatsborgeres indrejse og ophold med henblik på studier, faglig uddannelse eller volontørtjeneste[18], som omfatter de personer, der er indskrevet som studerende på en videregående uddannelsesinstitution i EU med henblik på at skrive ph.d.-afhandling. Ph.d.-studerende, som er en særlig kategori af forskere, er således udelukket fra anvendelsesområdet for dette forslag, medmindre de udgør en del af forskningspersonalet i deres værtsorganisation i en anden egenskab (f.eks. hvis de har indgået en ansættelseskontrakt med henblik på at skrive ph.d.-afhandling). Alle de forskere fra tredjelande, som vil kunne få tilladelse til at indrejse i EU, er således omfattet af lovgivningsinitiativer, som Kommissionen havde lovet det på baggrund af de ændringsforslag vedrørende

---

14 KOM(2000) 757.

15 Se kapitel III – som vedrører ophold i de andre medlemsstater – i direktiv 2003/109/EF om tredjelandsstatsborgeres status som fastboende udlænding, der blev vedtaget af Rådet den 25. november 2003.

16 KOM(2001) 386 (EFT C 332 af 27.11.2001, s. 248).

17 Direktiv 2003/86/EF af 22. september 2003 om ret til familiesammenføring (EUT L 251 af 3.10.2003, s. 12).

18 KOM(2002) 548 (EUT C 45 af 25. februar 2003, s. 18).

ulønnede forskere[19], som Europa-Parlamentet fremsatte i sin lovgivningsmæssige beslutning af 3. juni 2003 om forslaget til Rådets direktiv om betingelserne for tredjelandsstatsborgeres indrejse og ophold med henblik på studier, faglig uddannelse eller volontørtjeneste[20].

[19] En ulønnet forsker henhører under dette direktivs anvendelsesområde, hvis han råder over tilstrækkelige midler til at dække sine underholds- og hjemrejseudgifter i overensstemmelse med artikel 5, stk. 2, litra b). Det drejer sig bl.a. om ph.d.-studerende, der er indskrevet ved en videregående uddannelsesinstitution i deres hjemland, og som gennemfører en del af deres ph.d.-forskning i EU.

[20] PE 332.951, s. 46.

Forslag til RÅDETS DIREKTIV om en særlig indrejseprocedure for tredjelandsstatsborgere med henblik på videnskabelig forskning

BEGRUNDELSE

1. REDEGØRELSE FOR BESTEMMELSERNE I DIREKTIVFORSLAGET

Direktivforslaget, som sigter mod at indføre en særlig indrejseprocedure for tredjelandsstatsborgere med henblik på videnskabelig forskning, bygger på følgende hovedelementer:

1.1. Forskningsorganisationernes centrale rolle

Ligesom det er tilfældet i en række medlemsstater, foreslås det at indføre en særlig indrejseprocedure for forskere fra tredjelande, som er karakteriseret ved, at en række forhåndsgodkendte forskningsorganisationer tildeles en rolle i den procedure, som fører til udstedelse af en opholdstilladelse. Formålet er at lette forskernes indrejse og mobilitet ved at forenkle det arbejde, som indvandringsmyndighederne i medlemsstaterne skal udføre for at kontrollere, om forskningsprojektet er troværdigt, specielt hvad angår de økonomiske betingelser, og om den pågældende har de kvalifikationer, der er nødvendige for at gennemføre projektet. Denne opgave overlades til forskningsorganisationerne, som på denne måde kommer til at spille en vigtig rolle i indrejseproceduren, idet de indgår en modtagelsesaftale med den pågældende tredjelandsstatsborger, som garanterer, at den pågældende er i stand til at gennemføre den planlagte forskning, og at de forhold, herunder specielt de økonomiske forhold, som forskningen skal gennemføres under, er i orden. Ordningen med en modtagelsesaftale minder om den hurtige procedure for udstedelse af opholdstilladelser, som Kommissionen allerede har foreslået for studerende og udvekslingselever[21]; den er dog grundlæggende anderledes, fordi den i virkeligheden udgør starten på indrejseproceduren. Som det fremgår af navnet, er der tale om en form for kontrakt, hvori organisationen forpligter sig til at modtage forskeren, og forskeren forpligter sig til at gennemføre forskningsprojektet på de fastsatte betingelser og under forbehold af, at indvandringsmyndighederne meddeler den pågældende opholdstilladelse. Det skal bemærkes, at forskerens retlige status i forhold til værtsorganisationen ikke fastlægges i aftalen, men vil blive fastlagt i et andet dokument; der kan alt efter omstændighederne være tale om en ansættelseskontrakt, tildeling af et stipendium mv.

1.2. Rollefordelingen mellem forskningsorganisationerne og medlemsstaterne

Med den foreslåede indrejseprocedure bevares den kompetence, der ligger hos medlemsstaternes indvandringsmyndigheder, hvis medvirken stadig er nødvendig, før en forsker kan rejse ind i EU. Det er derfor vigtigt klart at fastlægge værtsforskningsorganisationens og medlemsstatens kompetente myndigheds respektive roller. Forskningsorganisationen skal kontrollere, at betingelserne for, at der kan indgås en modtagelsesaftale, er overholdt; der skal foreligge et

[21] Se artikel 21 i forslaget til direktiv om betingelserne for tredjelandsstatsborgeres indrejse og ophold med henblik på studier, faglig uddannelse eller volontørtjeneste (KOM(2002) 548 af 7. oktober 2002, EUT C 45 af 25.2.2003, s. 40).

forskningsprojekt, som opfylder kravene i artikel 5, og som er godkendt af værtsorganisationen, forskeren skal råde over tilstrækkelige midler og en sygeforsikring under sit ophold, og forskningsorganisationen skal udstede en attest om, at den påtager sig ansvaret for forskerens opholds-, sundheds- og hjemrejseudgifter. Medlemsstaterne skal kontrollere tredjelandsstatsborgerens identitet og hans rejsedokumenter og sikre sig, at den pågældende ikke udgør en trussel mod den offentlige orden, sikkerhed eller sundhed. Sådanne trusler vedrører ikke kun tredjelandsstatsborgeren selv, men også emnet for den forskning, som han ønsker at gennemføre; der kan f.eks. være tale om forskning, som kan vise sig at være følsom ud fra et militært synspunkt, og som af den grund kan betragtes som en trussel mod den offentlige sikkerhed. Medlemsstaterne skal også kontrollere, at der er indgået en modtagelsesaftale, som opfylder betingelserne i artikel 5, stk. 2, og at værtsorganisationen har påtaget sig ansvaret for forskeren. Medlemsstaterne har beføjelser til at kontrollere, om værtsorganisationen har underskrevet modtagelses-aftalen under overholdelse af betingelserne i artikel 5, som bl.a. vedrører forskerens finansielle midler og sygeforsikring. Da formålet er at forenkle proceduren, skal medlemsstaterne kun udføre denne dobbeltkontrol af, at betingelserne i artikel 5 er overholdt, i særlige eller problematiske tilfælde. Indrejseproceduren er således baseret på det tillidsforhold, som skal skabes mellem medlemsstaterne og forskningsorganisationerne.

1.3. Ansvarliggørelse af forskningsorganisationerne

De forskningsorganisationer, som er bemyndiget til at anvende den særlige indrejseprocedure, er defineret bredt ud fra EU's behov på forskningsområdet. Da indsatsen for at nå målet om at investere 3 % af BNP i forskning i vidt omfang vedrører den private sektor[22], er det nødvendigt at medtage denne sektor. Det betyder, at en forskningsorganisation i dette direktivforslag skal forstås som enhver form for offentlig eller privat institution eller virksomhed, som udfører forskning, såsom et universitet, et laboratorium, et forskningscenter, en fond, en virksomhed eller en international eller ikke-statslig organisation. De beføjelser, som tillægges disse forskningsorganisationer, og deres samarbejde med indvandringsmyndighederne betyder, at det er nødvendigt at træffe foranstaltninger til at sikre, at de er pålidelige, og at de udfører deres opgave på en ansvarlig måde. I den forbindelse fastsættes det for det første i direktivet, at organisationerne skal godkendes, inden de kan anvende den særlige procedure. Godkendelsesbetingelserne er forskellige, alt efter om forskning er deres hovedaktivitet eller en biaktivitet, og der indføres et yderligere krav for private virksomheder for at mindske risikoen for, at proceduren misbruges. For det andet fastsættes det, at forskningsorganisationen til gengæld for de beføjelser, den får tildelt, har det økonomiske ansvar for forskerens opholds-, sundheds- og hjemrejseudgifter, hvis han kommer til at ligge værtsmedlemsstaten til byrde eller bliver ulovligt i EU, efter at hans opholdstilladelse er udløbet. Endelig fastsættes det, at medlemsstaterne kan nægte at forlænge eller inddrage godkendelsen af en forskningsorganisation, som ikke længere opfylder betingelserne, eller som har indgået forskningsaftaler med personer, som ikke opfylder indrejsebetingelserne, har misbrugt deres forskerstatus til at udføre arbejde,

---

[22] Meddelelse fra Kommissionen: "Mere forskning i Europa - Mod 3 % af BNP" (KOM(2002) 499) og arbejdsdokumentet fra Kommissionens tjenestegrene til støtte for denne meddelelse (SEK(2002) 929) af 11. september 2002.

der vedrører andre formål end deres forskningsprojekt, eller er blevet ulovligt i EU, efter at deres opholdstilladelse er udløbet.

1.4. En bred definition af begrebet forsker, baseret på EU's behov

Da EU vil have en alvorlig mangel på forskere i de kommende år, er det ikke hensigtsmæssigt at begrænse proceduren til personer, der allerede har status af forskere i deres hjemland. Der er i stedet lagt vægt på formålet med indrejsen, nemlig gennemførelsen af et forskningsprojekt, hvilket skulle gøre det muligt for EU midlertidigt at modtage fagfolk eller eksperter på højt niveau, der ikke nødvendigvis arbejder som forskere i hjemlandet, eller unge med en kandidateksamen, som EU har brug for, specielt inden for de eksakte videnskaber. Kvalifikationerne hos de personer, som ansøger om tilladelse til at indrejse, og den planlagte forsknings videnskabelige interesse vil i princippet udelukkende blive bedømt af forskningsorganisationerne under overholdelse af de minimumskrav, som er fastsat herfor i direktivet, nemlig at de skal have gennemført en såkaldt second-cycle uddannelse på masterniveau[23] og fremlægge et projekt, som præciserer emnet for forskningen, dens varighed og hvordan den finansieres. Det fastsættes i direktivet, at anvendelsesområdet kan udvides til også at omfatte personer, som kan gives tilladelse til at indrejse med henblik på at undervise på en videregående uddannelsesinstitution, således at direktivet stemmer overens med praksis i visse medlemsstater.

1.5. En opholdstilladelse, som er uafhængig af forskerens status

Ud over, at indrejseproceduren er hurtig, er en af de andre store fordele, som dette direktiv vil give forskere fra tredjelande og forskningsorganisationer, en forenkling af de betingelser, som forskere skal opfylde for at kunne få tilladelse til indrejse som migranter. Kommissionen påpegede i 1996 i sin grønbog "Almen uddannelse – erhvervsuddannelse – forskning - Hindringer for mobiliteten i Det Europæiske Fællesskab", at en af de vanskeligheder, som forskerne støder på, hænger sammen med, at den status, de får pålagt, kan være meget forskelligartet (lønmodtager, selvstændig, studerende, stipendiat mv.)[24]. Dette direktiv gør ikke en ende på denne forskelligartethed med hensyn til forskernes sociale og skattemæssige status i medlemsstaternes interne lovgivning, men vil derimod harmonisere deres udlændingeretlige status. Det foreslås således, at der indføres en særlig adgangsmulighed for forskere, som gør det muligt for tredjelandsstatsborgere at få tilladelse til indrejse, uanset hvilken form for retligt forhold (ansættelseskontrakt, stipendium mv.)[25] de har til den forskningsorganisation, som modtager dem. De forskere, som får tilladelse til indrejse på grundlag af en ansættelseskontrakt, vil ikke længere skulle have arbejdstilladelse i de medlemsstater, som stadig kræver en sådan tilladelse, selv om situationen på markedet ikke længere retfærdiggør det i forskningssektoren. I betragtning af EU's behov er alle former for kvoter, som fastsættes af medlemsstaterne, og som begrænser antallet af forskere, der vil kunne få tilladelse til indrejse på grundlag af dette direktiv, heller ikke forenelige med direktivet. Det skal desuden understreges, at de traditionelle adgangsmuligheder for forskere (lønmodtager, selvstændig, studerende, praktikant, stipendiat mv.) fortsat vil

---

23 Det vil sige, at de skal have erhvervet en kandidatgrad, sådan som denne term bruges i forbindelse med Bologna-processen vedrørende harmonisering af uddannelserne i Europa.

24 KOM(1996) 462 af 2. oktober 1996, s. 11.

25 Dog med undtagelse af status som ph.d.-studerende, som ikke henhører under anvendelsesområdet for dette direktiv.

findes parallelt med den nye særlige indrejseprocedure og vil kunne anvendes af de forskningsorganisationer eller tredjelandsstatsborgere, som ikke opfylder betingelserne i dette direktiv.

1.6. Forskernes mobilitet inden for EU

Det er nødvendigt at fremme den form for mobilitet, som skal gøre det muligt for tredjelandsstatsborgere at gennemføre et forskningsprojekt i flere forskellige medlemsstater uden at have problemer med at få lov til at rejse ind i de enkelte lande. Det fastsættes i direktivet, at forskeren på grundlag af sin opholdstilladelse og et pas eller et rejsedokument, så længe hans opholdstilladelse er gyldig, kan fortsætte aktiviteterne i forbindelse med sit forskningsprojekt i en anden medlemsstat, forudsat at han ikke udgør en trussel mod den offentlige orden, sikkerhed eller sundhed. Hvis forskeren ønsker at tage til en anden medlemsstat i forbindelse med et andet forskningsprojekt, kan han benytte sig af en bestemmelse i direktivet, som skal sikre, at han ikke, som det nu kan være tilfældet, er nødt til at tage tilbage til sit hjemland for at indgive en ansøgning om forlængelse af opholdet i en anden medlemsstat. Den forenklede indrejseprocedure, som indføres med dette direktiv, kan let gentages over for den medlemsstat, på hvis område forskeren ønsker at fortsætte sin forskning, ved, at der indgås en ny modtagelsesaftale; medlemsstaterne vil i disse tilfælde logisk set være villige til at gennemføre en mindre omfattende kontrol, fordi en anden medlemsstat allerede har foretaget en kontrol. Den særlige procedure, som indføres med dette direktiv, kan også anvendes af tredjelandsstatsborgere, som allerede bor i EU, herunder tredjelandsstatsborgere med status som fastboende udlændinge. Disse personer er ikke blevet udelukket fra anvendelsesområdet, fordi de betingelser, som er fastsat i direktivet om tredjelandsstatsborgeres status som fastboende udlænding[26], som giver de pågældende opholdsret i de andre medlemsstater, er mindre gunstige end betingelserne i dette direktiv.

1.7. En hurtig, forenklet procedure

Forslaget gør det muligt at indgive en ansøgning om opholdstilladelse på stedet, mens tredjelandsstatsborgeren allerede befinder sig på værtsmedlemsstatens område, forudsat at han har lovligt ophold. Denne mulighed vil gøre indrejseproceduren tilstrækkeligt smidig ved at gøre det muligt for forskerne at ændre et kort ophold til et langt ophold. Forslaget overlader det til medlemsstaterne at fastsætte, om ansøgningen om opholdstilladelse skal indgives af forskeren eller forskningsorganisationen; sidstnævnte mulighed er medtaget på grund af den rolle, som forskningsorganisationerne tillægges i indrejseproceduren, idet man må huske på, at opholdstilladelsen i sidste ende altid udstedes til tredjelandsstatsborgeren, som til det formål personligt skal møde op hos den kompetente myndighed. Medlemsstaterne skal udstede opholdstilladelsen inden for 30 dage efter indgivelsen af ansøgningen. Grunden til, at fristen er kortere end den frist, som er fastsat i de andre direktiver, er for det første, at indrejseprocedurerne for forskere skal være specielt hurtige, hvis de fortsat skal være attraktive, og for det andet, at den kontrol, som medlemsstaterne skal udføre, forenkles takket være samarbejdet med forskningsorganisationerne.

For at øge kendskabet i tredjelande til forskningsmulighederne i Europa anmodes medlemsstaterne desuden om at gøre en yderligere oplysningsindsats for at sikre, at

---

[26] Artikel 14 ff.

det i hjemlandene er muligt at få adgang til oplysninger om den særlige indrejseprocedure. Den opgave, som medlemsstaterne skal udføre, vil blive lettet af den internetportal vedrørende forskermobilitet[27], som Kommissionen lancerede den 10. juli 2003 i samarbejde med medlemsstaterne og de tredjelande, som er associeret i oprettelsen af det europæiske forskningsrum.

2. VALG AF RETSGRUNDLAGET FOR DIREKTIVFORSLAGET

2.1. Retsgrundlaget for dette direktivforslag er fastlagt på grundlag af formålet med forslaget, nemlig at fastsætte betingelserne og procedurerne for tredjelandsstatsborgeres indrejse og ophold på medlemsstaternes område med henblik på videnskabelig forskning. Der er således ikke tale om betingelserne for adgang til forskningsorganisationerne, som fortsat henhører under medlemsstaternes og ofte også de pågældende organisationers kompetence. I overensstemmelse med de ændringer, der blev indført i traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab med Amsterdam-traktaten, som trådte i kraft den 1. maj 1999, er artikel 63, nr. 3), litra a), og nr. 4), valgt som retsgrundlag.

2.2. Dette forslag skal derfor vedtages efter proceduren i EF-traktatens artikel 67: Rådet træffer afgørelse med enstemmighed efter høring af Europa-Parlamentet. Da forslaget hviler på traktatens afsnit IV, deltager Danmark ikke i vedtagelsen af direktivforslaget, og direktivet vil ikke være bindende for eller finde anvendelse i Danmark i henhold til artikel 1 og 2 i protokollen om Danmarks stilling, der er knyttet som bilag til traktaten om Den Europæiske Union og traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab. Det vil i henhold til artikel 1 og 2 i protokollen om Det Forenede Kongeriges og Irlands stilling heller ikke finde anvendelse på Det Forenede Kongerige og Irland, medmindre disse to medlemsstater træffer anden beslutning i overensstemmelse med ovennævnte protokol.

3. SUBSIDIARITET OG PROPORTIONALITET

3.1. Det Europæiske Fællesskab har ikke enekompetence inden for EF-traktatens afsnit IV om visum, asyl, indvandring og andre politikker i forbindelse med den frie bevægelighed for personer. Det må derfor i overensstemmelse med principperne om subsidiaritet og proportionalitet kun handle, hvis og i det omfang målene for den påtænkte handling ikke i tilstrækkelig grad kan opfyldes af medlemsstaterne og derfor, på grund af den påtænkte handlings omfang eller virkninger, bedre kan gennemføres på fællesskabsplan, idet Fællesskabet kun handler i det omfang, det er nødvendigt for at nå traktatens mål.

3.2. Direktivforslaget opfylder disse tre kriterier. Det mål, som Det Europæiske Råd har fastsat, er at lette "indrejse og ophold for forskere fra tredjelande". Som anført i punkt 2.1 er der imidlertid kun ni medlemsstater, der har vedtaget foranstaltninger, som skal lette indrejsen for disse forskere, og der er kun to, som har indført en særlig indrejseprocedure. De foranstaltninger, som disse ni medlemsstater har truffet, er forskellige på mange punkter, hvilket kan gøre det vanskeligere for forskere fra tredjelande at komme til EU og hæmme deres mobilitet inden for EU. Der er derfor

---

27 http://europa.eu.int/eracareers/index_en.cfm

behov for en harmonisering. Denne harmonisering skal desuden gennemføres hurtigt, hvis medlemsstaterne inden for den fastsatte frist skal kunne nå det mål om at investere 3 % af deres BNP i forskning, som Det Europæiske Råd har udstukket. I betragtning af den nuværende situation må det antages, at medlemsstaternes indsats ikke inden fristens udløb vil føre til en tilstrækkelig indbyrdes tilnærmelse mellem indrejsereglerne for forskere fra tredjelande i Det Europæiske Fællesskab.

3.3. Kommissionen mener dog, at det i medfør af subsidiaritetsprincippet bør overlades til medlemsstaterne at regulere en række spørgsmål vedrørende forskere fra tredjelande, som de måtte ønske det: De finansielle midler, som forskerne skal råde over for at kunne få tilladelse til indrejse, fastlægges ikke i direktivet, medlemsstaterne skal blot offentliggøre det månedlige minimumsbeløb, som de fastsætter; opholdstilladelsens varighed kan efter medlemsstaternes eget valg begrænses til et år eller tilpasses til forskningsprojektets varighed; medlemsstaterne skal afgøre, om ansøgninger om opholdstilladelse skal indgives af forskningsorganisationerne eller tredjelandsstatsborgerne; og endelig kan de beslutte, hvad der skal ske, hvis der ikke er truffet afgørelse inden for den frist på 30 dage, som de har til at tage stilling til ansøgninger om tilladelse til indrejse. Medlemsstaterne har desuden stadig ret til at vedtage gunstigere bestemmelser og specielt til også at lade den særlige procedure for forskere gælde for tredjelandsstatsborgere, som ønsker at indrejse for at undervise på videregående uddannelsesinstitutioner. I forslaget henvises der også til lovgivningen eller den administrative praksis i den pågældende medlemsstat med hensyn til definitionen af begreberne forskningsorganisation og videregående uddannelsesinstitution.

3.4. Da hovedformålet er at medvirke til at gøre EU til den mest konkurrencedygtige og dynamiske videnbaserede økonomi i verden, er det indlysende, at den indsats, der skal gøres, skal finde sted på fællesskabsplan.

3.5. I medfør af proportionalitetsprincippet foreslår Kommissionen, at der vedtages et direktiv og to henstillinger. I direktivet fastsættes hovedprincipperne på en retligt bindende måde, hvilket løser problemet med de ovennævnte forskelle. Det overlades imidlertid til medlemsstaterne at vælge, hvordan gennemførelsen i deres nationale lovgivning bedst kan finde sted i lyset af deres nationale situation.

Bemærkninger til artiklerne

Kapitel I: Almindelige bestemmelser

Artikel 1

Dette forslag sigter mod at indføre en særlig procedure for indrejse og ophold for tredjelandsstatsborgere, der kommer til Det Europæiske Fællesskab for en periode på over tre måneder med henblik på at gennemføre et forskningsprojekt. Denne procedure finder kun anvendelse i de tilfælde, hvor der er indgået en modtagelsesaftale, jf. artikel 5, med en godkendt forskningsorganisation, jf. artikel 4.

Artikel 2

I denne bestemmelse defineres de begreber, der anvendes i forslaget, når det er nødvendigt. Definitionerne er direkte inspireret af de definitioner, der allerede er fastlagt i en række eksisterende fællesskabsretlige instrumenter.

(a) "Tredjelandsstatsborger": Der er tale om personer, der ikke er statsborgere i en af EU's medlemsstater, samt statsløse som omhandlet i New York-konventionen af 28. september 1954.

(b) "Forsker": Der er tale om en tredjelandsstatsborger, som gives tilladelse til indrejse med henblik på forskning efter den procedure, som er fastlagt i dette forslag, uden at det kræves, at den pågældende nødvendigvis er forsker. Den pågældende skal mindst have gennemført en såkaldt second-cycle uddannelse på masterniveau (kandidateksamen) som omhandlet i Bologna-processen vedrørende et europæisk område for videregående uddannelse. Det kræves ikke generelt, at ækvivalensen af den pågældendes eksamensbevis er blevet anerkendt, men denne betingelse skal overholdes i særlige tilfælde (f.eks. for en læge, der skal behandle patienter som led i et forskningsprojekt). Vurderingen af tredjelandsstatsborgerens kvalifikationer sker i princippet i den forskningsorganisation, som tager imod ham.

(c) "Forskning": Denne definition stammer fra Frascati-manualen[28], som er udarbejdet af OECD til brug for undersøgelser vedrørende forskning og udvikling. I dette direktiv omfatter forskning både grundforskning, anvendt forskning og udviklingsarbejde[29]. Definitionen skal tjene som vejledning for medlemsstaterne, når de skal afgøre, om en organisation, der ansøger om godkendelse, rent faktisk udfører forskning. Det er klart, at den giver den kompetente myndighed visse skønsbeføjelser. Nærmere oplysninger kan findes i de forklaringer og eksempler, der gives i Frascati-manualen. Denne definition kan også bruges som vejledning for medlemsstaterne i de tilfælde, hvor de ønsker at kontrollere, om det projekt, som en godkendt organisation har indgået en modtagelsesaftale om, rent faktisk kan betragtes som forskningsarbejde.

---

[28] 2002-udgaven, s. 34 i den engelske udgave.

[29] Der er tale om systematisk arbejde baseret på anvendelse af viden opnået gennem forskning og/eller praktisk erfaring med det formål at frembringe nye eller væsentligt forbedrede materialer, produkter, processer, systemer eller tjenesteydelser (Frascati-manualen, s. 34 i den engelske udgave).

(d) ”Forskningsorganisation”: Begrebet organisation skal fortolkes meget bredt og omfatter både den offentlige og den private sektor. Der kan være tale om et universitet, en fond, et forskningscenter, et laboratorium, en virksomhed, en international organisation eller en ikke-statslig organisation. Det vigtigste er, at organisationen udfører forskning, og at den er godkendt af den medlemsstat, på hvis område den er beliggende.

(e) ”Opholdstilladelse”: med hensyn til denne definition henvises der til den eksisterende lovgivning på europæisk plan.

Artikel 3

1. Kommissionen har ved fremsættelsen af dette direktivforslag ikke til hensigt at tilsidesætte de internationale instrumenter, som vedrører forskeres indrejse, når de fastsætter gunstigere betingelser for tredjelandsstatsborgere.

2. Stk. 2 giver medlemsstaterne mulighed for at indføre eller bibeholde gunstigere bestemmelser i deres interne lovgivning, hvis de er forenelige med dette direktiv. Der kan f.eks. være tale om bestemmelser, som udvider princippet om forbud mod forskelsbehandling på grundlag af nationalitet med hensyn til visse rettigheder til også at gælde for de tredjelandsstatsborgere, der er omfattet af dette direktiv. Desuden kan den særlige procedure for forskere, som indføres ved dette direktiv, udvides til også at gælde for tredjelandsstatsborgere, der ønsker at indrejse for at undervise på en videregående uddannelsesinstitution, således at de medlemsstater, der ønsker det, kan lade undervisere nyde godt af det system, som indføres for forskere.

3. Stk. 3 udelukker visse kategorier af personer fra dette direktivs anvendelsesområde:

a) Udelukkelsen af asylansøgere og ansøgere om subsidiær beskyttelse samt personer, der nyder midlertidig beskyttelse, vedrører ikke deres adgang til arbejdsmarkedet, herunder forskerstillinger, som er underlagt de relevante (forslag til) direktiver, men skal sikre, at de ikke på grundlag af dette direktiv kan indgive ansøgning om ændring af status, idet en sådan ændring kun kan ske i medfør af gunstigere bestemmelser i hver enkelt medlemsstats interne lovgivning.

b) Denne bestemmelse udelukker ph.d.—studerende, der udfører forskning i forbindelse med deres ph.d.-afhandling i egenskab af studerende, som er omfattet af forslaget til direktiv om betingelserne for tredjelandsstatsborgeres indrejse og ophold med henblik på studier, faglig uddannelse eller volontørtjeneste[30]. Det betyder, at dette direktiv ikke indebærer nogen risiko for misbrug i forbindelse med studerendes indrejse. Ph.d.-studerende kan dog falde ind under dette direktivs anvendelsesområde, hvis de ud over at have status som studerende også har status som forskere, f.eks. hvis de skriver ph.d.-afhandling inden for rammerne af en ansættelseskontrakt.

c) Litra c) er en standardbestemmelse, som udelukker tredjelandsstatsborgere, over for hvem der er truffet en afgørelse om udsendelse, fra direktivets anvendelsesområde, også selv om det endnu ikke har været muligt at gennemføre udsendelsen.

---

30 KOM(2002)548 (EUT C 45 af 25.2.2003, s. 18).

d) De tilfælde, hvor en forskningsorganisation udstationerer en af sine forskere ved en forskningsorganisation i en anden medlemsstat, er ikke omfattet af dette direktiv, men henhører under de særlige regler for udstationering.

Kapitel II

Forskningsorganisationer

Artikel 4

I artikel 4 beskrives de forskellige faser i godkendelsesproceduren for forskningsorganisationerne.

1. I stk. 1 præciseres det, at en forskningsorganisation skal være godkendt, før den kan nyde godt af bestemmelserne i dette direktiv. Den valgte ordlyd overlader det til medlemsstaterne direkte i deres interne lovgivning og efter den procedure, de måtte vælge, at afgøre, hvilken myndighed der på deres område skal have kompetence til at godkende forskningsorganisationerne.

2. I stk. 2 fastsættes det, at forskningsorganisationerne skal sende den myndighed, der har ansvaret for godkendelsen, oplysninger, som gør det muligt at afgøre, hvilken kategori de henhører under. Disse oplysninger skal dreje sig om den del af deres aktiviteter, som vedrører forskning, i overensstemmelse med deres opgave (for offentligretlige organisationer) eller deres selskabsformål (for privatretlige organisationer).

3. I dette direktiv sondres der mellem tre kategorier af forskningsorganisationer. Godkendelsesproceduren afhænger af, hvor stor en andel forskningen udgør af organisationens aktiviteter, sådan som de er defineret i organisationens stiftelsesdokument. For den første kategori, som er omhandlet i stk. 3, gives der en tidsubegrænset godkendelse til organisationer, som hovedsagelig beskæftiger sig med forskning, uanset om der er tale om offentlige eller private organisationer. Det gælder f.eks. store offentlige organisationer og forskningsfonde. Videregående uddannelsesinstitutioner, såsom universiteter, sidestilles med denne første kategori af organisationer, selv om de har en blandet funktion, som både omfatter forskning og undervisning.

4. Den anden kategori omfatter offentlige organisationer, hvis forskningsaktiviteter udgør et supplement til deres hovedopgave. Deres godkendelse er også tidsubegrænset.

5. Godkendelsen af den tredje kategori er begrænset til en periode på fem år, så medlemsstaterne regelmæssigt kan kontrollere, at disse organisationer gennemfører aktiviteter på forskningsområdet.

6. Til gengæld for de beføjelser, som forskningsorganisationen får tildelt i forbindelse med indrejseproceduren, skal den forpligte sig til at påtage sig ansvaret for de opholds-, sundheds- og hjemrejseudgifter, som måtte følge af forskerens tilstedeværelse på medlemsstatens område. Dette ansvar ophører, når forskeren

forlader EU[31], eller når en anden forskningsorganisation overtager ansvaret for forskeren som led i en ny modtagelsesaftale. Ansvaret kan højst gælde i en periode på et år efter modtagelsesaftalens udløb eller den dato, hvor organisationen i henhold til artikel 5, stk. 4, underretter medlemsstaten om en begivenhed, som gør det umuligt at gennemføre modtagelsesaftalen, så længe forskeren ikke har forladt EU's område; efter udløbet af denne periode er det logisk, at medlemsstaterne, som er ansvarlige for at sikre, at tredjelandsstatsborgerne rent faktisk vender hjem, påtager sig omkostningerne i forbindelse med en forlængelse af deres ulovlige ophold.

7. Der indføres en oplysningspligt, for at de myndigheder, der er ansvarlige for godkendelsen af organisationerne, kan kontrollere, at forskningsprojektet gennemføres. Denne bekræftelse skal bevise, at det planlagte forskningsarbejde rent faktisk er blevet udført, uden at det er nødvendigt at offentliggøre forskningsresultaterne, som kan være fortrolige. Disse oplysninger, som skal indsendes inden for to måneder efter modtagelsesaftalens udløb, skal bl.a. gøre det muligt at opdage de tilfælde, hvor det viser sig at være nødvendigt at inddrage forskningsorganisationens godkendelse, jf. stk. 9.

8. For at lette adgangen til oplysninger og dermed gøre det lettere at benytte sig af bestemmelserne i dette direktiv offentliggøres listerne over de godkendte forskningsorganisationer hvert år i medlemsstaterne. I listerne sondres der mellem de tre kategorier af organisationer, og der tages hensyn til de ændringer, der er sket det foregående år. Dette direktiv overlader det til medlemsstaterne at fastsætte gennemførelsesbestemmelserne for dette stykke.

9. Stk. 9 vedrører de tilfælde, hvor godkendelsen nægtes forlænget eller inddrages. Godkendelsen kan kun nægtes forlænget eller inddrages i de nævnte tilfælde, men dette sker ikke automatisk, og medlemsstaterne har en vis skønsmargen. Disse situationer opstår, når forskningsorganisationen ikke opfylder eller ikke længere opfylder betingelserne i stk. 2-7, når forskeren selv ikke opfylder eller ikke længere opfylder betingelserne i artikel 5 og 6, og hvis det viser sig, at han opholder sig i EU med henblik på andre formål end forskning, og medlemsstaterne har benyttet sig af artikel 8, stk. 1, til at inddrage eller nægte at forlænge en forskers opholdstilladelse. I betragtning af, at der i de to sidstnævnte tilfælde er tale om meget alvorlige omstændigheder, kan der ikke gives en ny godkendelse inden udløbet af en periode på fem år fra afgørelsen om at inddrage eller nægte at forlænge godkendelsen.

Artikel 5

1. Hovedelementet i den særlige indrejseprocedure for forskere er "modtagelsesaftalen". Der er tale om en kontrakt, som fastslår, at forskeren forpligter sig til at gennemføre forskningsprojektet, og at forskningsorganisationen forpligter sig til at modtage forskeren til det formål. Den omfatter naturligvis alle aspekter af forskningsprojektet. Den fastsætter ikke forskerens status. Den indgås under forudsætning af, at indvandringsmyndighederne meddeler den pågældende opholdstilladelse. En modtagelsesaftale kan forlænges flere gange med den samme

[31] Det kan f.eks. bevises, at tredjelandsstatsborgeren har forladt EU, ved, at den pågældende møder op på medlemsstatens diplomatiske eller konsulære repræsentation i hjemlandet eller forelægger et boardingpas eller en kopi af sit pas med et udrejsestempel, som er påført ved passagen af de ydre grænser.

forskningsorganisation eller andre godkendte organisationer til fordel for den samme forsker, hvis betingelserne i stk. 2 er opfyldt.

2. Der er tre betingelser, som skal være opfyldt, inden værtsforskningsorganisationen indgår en modtagelsesaftale:

a) Den kompetente instans i værtsorganisationen skal have godkendt forskningsprojektet. Forskningsprojektet beskrives i et dokument, som omfatter alle aspekter af projektet, dvs.:

– Det forskningsarbejde, som den pågældende har til hensigt at udføre.

– Arbejdets varighed og finansiering. Både de midler, som er nødvendige for, at forskningen kan udføres (laboratorieudgifter, udgifter til udstyr mv.), og forskerens vederlag skal præciseres. Når forskeren har indgået en ansættelseskontrakt, skal lønnen anføres, så den kan kontrolleres.

– Forskerens kvalifikationer i relation til den planlagte forskning (den krævede uddannelse, erhvervserfaring mv.).

De forskellige oplysninger skal være tilstrækkeligt detaljerede til, at den kompetente instans i forskningsorganisationen og i særlige tilfælde medlemsstatens indvandringsmyndigheder kan vurdere dem.

b) Det skal være kontrolleret, at forskeren vil have tilstrækkelige midler til at dække sine behov (bolig, mad mv.) og sine rejseudgifter og ikke risikerer at komme til at ligge medlemsstaten til byrde. For at hjælpe forskningsorganisationerne med at vurdere dette følsomme spørgsmål og skabe grundlag for den tillid, som er nødvendig for deres samarbejde med indvandringsmyndighederne, skal kontrollen af forskerens midler ske med udgangspunkt i et månedligt minimumsbeløb, som medlemsstaterne kræver. Der foreslås ikke noget minimumsbeløb i direktivet, så det er den enkelte medlemsstat, der skal træffe afgørelse om det minimumsbeløb, som en tredjelandsstatsborger normalt skal råde over for at kunne opholde sig på dens område.

c) Betingelsen i litra c) er en grundlæggende betingelse for indrejse i og rejser inden for EU.

3. Der udstedes en attest, som konkretiserer den forpligtelse til at påtage sig det økonomiske ansvar, som forskningsorganisationen skal indgå over for den pågældende medlemsstat for at kunne tage imod en forsker inden for rammerne af en modtagelsesaftale.

4. I stk. 4 fastsættes det, at modtagelsesaftalen automatisk ophører, hvis det retlige forhold mellem forskeren og værtsorganisationen ophører, f.eks. hvis en forsker, som der er indgået en ansættelseskontakt med, bliver afskediget. Forskningsorganisationerne skal desuden straks underrette medlemsstaterne om enhver begivenhed, som kan forhindre gennemførelsen af modtagelsesaftalen. Der kan f.eks. være tale om tab af forskningsmidlerne, en alvorlig ulykke, som medfører, at forskeren ikke er i stand til at udføre det planlagte arbejde, eller en konstatering af, at en forsker ikke udfører det planlagte forskningsarbejde. Formålet med denne bestemmelse er at gøre det

muligt for medlemsstaterne hurtigt at træffe de nødvendige foranstaltninger, specielt med henblik på at inddrage tredjelandsstatsborgerens opholdstilladelse.

Kapitel III

Betingelser for forskeres indrejse og ophold

Artikel 6

Når modtagelsesaftalen er indgået, indgives ansøgningen om opholdstilladelse til den kompetente myndighed i medlemsstaten. Medlemsstaten udsteder en opholdstilladelse, når følgende fire betingelser er opfyldt:

a) Tredjelandsstatsborgeren skal fremlægge et gyldigt pas eller tilsvarende rejsedokumenter; dette er en standardbestemmelse.

b) Der skal fremlægges en modtagelsesaftale, jf. artikel 5. Myndigheden kan kontrollere forskellige forhold, såsom underskrivernes status, forskerens uddannelse, om finansieringen og forskerens midler er tilstrækkelige, og størrelsen af den løn, som skal udbetales, hvis forskeren arbejder som lønmodtager.

c) Der skal fremlægges en attest for overtagelse af ansvaret, jf. artikel 5, stk. 3.

d) Kontrollen vedrører ikke kun tredjelandsstatsborgeren selv, men også emnet for forskningen, som medlemsstaten i givet fald kan anse for at være uforeneligt med den offentlige orden, sikkerhed eller sundhed.

Artikel 7

Denne artikel er formuleret på en smidig måde, så opholdstilladelsernes varighed kan tilpasses til forskningsarbejdets varighed, som kan variere. Grundidéen er, at disse opholdstilladelser udstedes for et år, medmindre det planlagte forskningsarbejde er af kortere varighed; i så fald skal den udstedte opholdstilladelses varighed svare til arbejdets varighed. Formålet med reglen om, at gyldigheden skal være på mindst et år, er at undgå at gøre de administrative procedurer unødvendigt tunge. Forslaget gør det også muligt for de medlemsstater, der ønsker det, at udstede opholdstilladelser til forskere, som er gyldige i mere end et år, så de dækker hele forskningsprojektet. Det er meningen, at opholdstilladelserne skal forlænges med et år ad gangen, så længe betingelserne for udstedelsen er opfyldt. Opholdstilladelserne forlænges også, hvis forskeren indgår en ny modtagelsesaftale med værtsorganisationen eller en anden organisation, som er godkendt af medlemsstaten, forudsat at betingelserne herfor er opfyldt.

Artikel 8

Denne artikel vedrører de tilfælde, hvor opholdstilladelser for forskere kan nægtes udstedt eller inddrages. Stk. 1, litra a), vedrører de situationer, hvor det viser sig, at indehaveren ikke opfylder eller ikke længere opfylder betingelserne for indrejse og ophold på medlemsstaternes område. Bestemmelsen kan også omfatte tilfælde, hvor organisationerne indgår modtagelses-aftaler vedrørende arbejde, som ikke falder ind under definitionen af forskning i artikel 2, litra c). Litra b) omfatter bl.a. de situationer, hvor den særlige procedure for forskere misbruges af personer, der ikke udfører det planlagte forskningsarbejde, og specielt personer, der som hovedaktivitet udfører andre former for økonomisk aktivitet mod betaling. Stk. 2 vedrører påberåbelsen af hensynet til den offentlige orden, sikkerhed eller sundhed. Der skal træffes afgørelse fra sag til sag under hensyntagen til den pågældendes specifikke situation og

proportionalitetsprincippet. Desuden må en person ikke straffes, fordi han lider af en sygdom, som han har pådraget sig efter indrejsen.

Artikel 9

Ifølge denne artikel inddrages opholdstilladelser, som er udstedt efter dette direktiv, når det konstateres, at der er begået svig.

Kapitel IV

Forskeres rettigheder

Artikel 10

Et positivt svar på en ansøgning om tilladelse til indrejse betyder, at forskeren har ret til at indrejse og opholde sig i den pågældende medlemsstat med henblik på at gennemføre det forskningsprojekt, som hans tilladelse vedrører. Direktivet fastsætter ikke forskerens status (lønmodtager, selvstændig, stipendiat mv.), men giver ham tilladelse til at udføre forskningsarbejdet på de fastsatte betingelser (der kan alt efter omstændighederne være tale om løn i henhold til en ansættelseskontrakt, et stipendium mv.), uden at han behøver at opnå en arbejdstilladelse i de tilfælde, hvor medlemsstaterne ellers ville have krævet det. Forskeren har ligeledes tilladelse til lejlighedsvis at udføre lønnede aktiviteter, som har tilknytning til hans forskningsarbejde, f.eks. yde bidrag til en videnskabelig publikation, deltage i et udvælgelsesudvalg, gennemføre en sagkyndig undersøgelse eller yde faglig rådgivning. Direktivet overlader det til medlemsstaterne at vælge proceduren for udstedelse af opholdstilladelsen (med det samme i hjemlandet eller på grundlag af en ansøgning, som indgives ved ankomsten til den pågældende medlemsstat), men det fastsættes, at et visumkrav ikke må være en hindring for tredjelandsstatsborgerens indrejse.

Artikel 11

For at tage hensyn til den værdi, som forskerens viden har for den pågældende medlemsstat, og til den eksisterende praksis i medlemsstaterne får forskerne mulighed for at undervise på universiteter og lignende institutioner. Denne undervisning kan enten vedrøre deres tidligere arbejde eller den igangværende forskning. Hovedformålet med deres ophold er dog fortsat forskning, så de må højst undervise et vist antal timer pr. år, så undervisning forbliver en bibeskæftigelse og ikke bliver deres hovedbeskæftigelse. Antallet af timer fastsættes af smidighedshensyn ikke i direktivet. Det fastslås, at hver enkelt medlemsstat selv skal træffe beslutning herom.

Artikel 12

Indehavere af en opholdstilladelse behandles på samme måde som medlemsstatens egne statsborgere med hensyn til visse rettigheder (anerkendelse af eksamensbeviser, sociale sikringsydelser, skattefordele og adgang til goder og tjenesteydelser). Social bistand er bevidst ikke medtaget, fordi forskerne forudsættes at råde over de nødvendige midler, så de ikke kommer til at ligge værtsmedlemsstaten til byrde, jf. artikel 5, stk. 2, litra b), og artikel 6, litra c). Bestemmelsen vedrørende regler om løn og afskedigelse finder kun anvendelse på forskere, der er ansat som arbejdstagere. I disse tilfælde må man undgå social dumping ved at sikre forskeren en løn svarende til den, medlemsstatens egne statsborgere får i en tilsvarende situation.

Artikel 13

Denne artikel skal imødekomme det stigende behov for forskermobilitet i det europæiske forskningsrum. Af hensyn til konkurrenceevnen på internationalt plan er det selvfølgelig vigtigt, at en forskers arbejde ikke hindres eller forsinkes, fordi hans aktiviteter gør det nødvendigt for ham at tage til en anden medlemsstat.

Det fastsættes derfor, at når aktiviteterne i forbindelse med forskningsprojektet fortsættes i en anden medlemsstat, kan indehaveren af en opholdstilladelse, som er udstedt efter dette direktiv, opholde sig i den pågældende medlemsstat med henblik på at gennemføre de pågældende aktiviteter, så længe hans opholdstilladelse er gyldig, hvis han også fremlægger et gyldigt pas eller rejsedokument, forudsat at han ikke udgør en trussel mod den offentlige orden, sikkerhed eller sundhed.

Kapitel V

Procedure og gennemsigtighed

Artikel 14

Formålet med at bemyndige de forskningsorganisationer, som tager imod forskere, til at indgive ansøgning om tilladelse til indrejse på deres vegne, er at gøre det muligt at fremskynde proceduren for udstedelse af opholdstilladelsen. Direktivet overlader det til medlemsstaterne at fastsætte, hvem der skal indgive ansøgningen: forskningsorganisationen eller forskeren efter disses valg eller en af parterne, hvis medlemsstaten begrænser sig til én mulighed.

Forskeren skal i princippet indgive ansøgningen om tilladelse til indrejse i det tredjeland, hvor han har bopæl, via de diplomatiske eller konsulære repræsentationer for den medlemsstat, på hvis område han ønsker at udføre sin forskning. For at forenkle indrejseproceduren og undgå, at forskere kan være nødt til at rejse tilbage til hjemlandet for at indgive en ansøgning, tillader forslaget, at der indgives en ansøgning på stedet, mens tredjelandsstatsborgeren allerede befinder sig på Fællesskabets område, forudsat at han har lovligt ophold på det tidspunkt, hvor ansøgningen indgives. Det vil bl.a. være tilfældet, når forskeren ønsker at forlænge en modtagelsesaftale eller indgå en ny aftale for at kunne fortsætte sin forskning.

Endelig giver direktivet medlemsstaterne mulighed for at behandle ansøgninger om opholdstilladelse, som indgives af personer, der ikke opfylder betingelserne i denne artikel, for at sikre den nødvendige smidighed og for ikke at gøre det umuligt for medlemsstaterne at foretage en regularisering af situationen.

Artikel 15

De tre stykker, som er inspireret af bestemmelserne i de andre direktiver om indvandring, som allerede er vedtaget[32], fastsætter de procedureregler, som finder anvendelse på behandlingen af ansøgningen om tilladelse til indrejse eller forlængelse af en opholdstilladelse.

---

[32] Direktiv 2003/86/EF af 22. september 2003 om ret til familiesammenføring (EUT L 251 af 3.10.2003, s. 12) og direktiv 2003/109/EF om tredjelandsstatsborgeres status som fastboende udlænding, vedtaget af Rådet den 25. november 2003.

Der skal gives skriftlig meddelelse i overensstemmelse med medlemsstaternes interne lovgivning. Desuden skal medlemsstaterne fastsætte, hvad der sker, hvis myndighederne ikke lader høre fra sig. Da et af de vigtigste kriterier for, at den særlige indrejseprocedure bliver en succes, er, at den er hurtig, fastsættes det, at medlemsstaterne skal besvare en ansøgning om opholdstilladelse inden for 30 dage. Svarfristen kan dog forlænges, når der er tale om usædvanlig komplicerede sager.

I stk. 2 fastsættes det, at afgørelser om nægtelse, ændring, nægtelse af forlængelse eller inddragelse af en opholdstilladelse skal være begrundet, og at det skal angives, hvilke muligheder den pågældende har for at klage til administrative eller retlige myndigheder. Det skal også oplyses, for lang klagefristen er.

I stk. 3 præciseres det, at den pågældende skal have adgang til domstolsprøvelse af en afgørelse om nægtelse, ændring, nægtelse af forlængelse eller inddragelse af opholdstilladelsen.

Artikel 16

Ifølge artikel 16 fastsætter hver enkelt medlemsstat størrelsen af de gebyrer, der skal betales i den pågældende medlemsstat, idet maksimumsbeløbet ikke må overstige myndighedernes faktiske omkostninger ved behandlingen af ansøgningerne.

Artikel 17

Da formålet med dette direktiv er at tiltrække forskere til EU, er det særlig vigtigt, at oplysningerne om deres muligheder for at få adgang til EU er let tilgængelige i tredjelande. Dette direktiv indeholder derfor en specifik artikel om gennemsigtighed. Den sigter mod at lette udbredelsen af oplysninger om de muligheder, som dette direktiv og teksterne til gennemførelse heraf i medlemsstaterne giver, i resten af verden. Disse oplysninger, som skal ajourføres regelmæssigt, skal både vedrøre betingelserne og procedurerne for indrejse og ophold på medlemsstaternes område med henblik på at gennemføre et forskningsprojekt (bl.a. skal der gives oplysninger om det månedlige minimumsbeløb, som den pågældende medlemsstat kræver, at forskeren råder over, jf. artikel 5, stk. 2, litra b)), og de forskningsorganisationer, som er godkendt i henhold til dette direktiv. Medlemsstaterne skal ikke nødvendigvis selv udsende disse oplysninger, men kan f.eks. overlade det til organisationerne; de skal dog sikre sig, at oplysningerne er tilgængelige via Internettet. Gennemførelsen af denne bestemmelse vil blive lettet betydeligt af den oplysningsindsats, som allerede er iværksat på europæisk plan inden for rammerne af det europæiske forskningsrum, specielt efter at der på Internettet er oprettet en portal for forskermobilitet.

Artikel 18

Artikel 18 er en standardbestemmelse i fællesskabsretten. Kommissionen pålægges at aflægge rapport til Rådet og Parlamentet om anvendelsen af dette direktiv i medlemsstaterne, bl.a. med henblik på at finde frem til de ændringer eller supplerende bestemmelser, der er behov for. Den første rapport skal fremlægges senest tre år efter udløbet af den gennemførelsesfrist, der er fastsat i artikel 19, og derefter skal der aflægges rapport med en hyppighed, der skal fastsættes senere.

Artikel 19

I artikel 19 fastsættes det, hvornår medlemsstaterne skal have gennemført dette direktiv i deres interne lovgivning, nemlig senest den 31. december 2006. Medlemsstaterne skal bl.a. straks underrette Kommissionen om de ændringer i deres love og administrative bestemmelser, som de vedtager til det formål, og de skal i disse ændringer indsætte en henvisning til dette direktiv.

Artikel 20

I artikel 20 fastsættes ikrafttrædelsesdatoen for direktivet på grundlag af datoen for offentliggørelsen i EU-Tidende.

Artikel 21

I artikel 21 præciseres det, at direktivet er rettet til medlemsstaterne. Dette gælder dog ikke Danmark, jf. artikel 1 og 2 i protokollen om Danmarks stilling, der er knyttet som bilag til traktaten om oprettelse af Den Europæiske Union og traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, og Det Forenede Kongerige og Irland, jf. artikel 1 og 2 i protokollen om Det Forenede Kongeriges og Irlands stilling, der er knyttet som bilag til traktaten om Den Europæiske Union og traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, medmindre de to sidstnævnte stater træffer anden beslutning i overensstemmelse med ovennævnte protokols bestemmelser.

2004/0061 (CNS)

Forslag til

RÅDETS DIREKTIV

om en særlig indrejseprocedure for tredjelandsstatsborgere med henblik på videnskabelig forskning

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR -

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 63, nr. 3), litra a), og nr. 4),

under henvisning til forslag fra Kommissionen[33],

under henvisning til udtalelse fra Europa-Parlamentet[34],

under henvisning til udtalelse fra Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg[35], og

ud fra følgende betragtninger:

(1) Med henblik på at styrke og strukturere den europæiske forskningspolitik mente Kommissionen i januar 2000[36], at det var nødvendigt at oprette et europæisk forskningsrum, som skulle være omdrejningspunktet for Fællesskabets fremtidige indsats på dette område.

(2) Det Europæiske Råd i Lissabon godkendte det europæiske forskningsrum og fastsatte det mål, at Fællesskabet inden 2010 skulle være den mest konkurrencedygtige og dynamiske videnbaserede økonomi i verden.

(3) Globaliseringen af økonomien kræver større forskermobilitet, hvilket anerkendes i Det Europæiske Fællesskabs sjette rammeprogram for forskning, teknologisk udvikling og demonstration som bidrag til realiseringen af det europæiske forskningsrum og til innovation (2002-2006)[37], som i højere grad giver forskere fra tredjelande mulighed for at deltage i dets programmer.

(4) Det antal forskere, som Fællesskabet har brug for for at kunne opfylde det mål om, at 3 % af BNP skal investeres i forskning, som blev fastsat af Det Europæiske Råd i Barcelona, anslås til 700 000 personer. Dette mål skal nås ved hjælp af en række samordnede foranstaltninger, såsom at gøre de videnskabelige karrierer mere tiltrækkende for de unge, øge mulighederne for uddannelse og mobilitet inden for forskning, forbedre karrieremulighederne for forskere i Fællesskabet og åbne Fællesskabet mere for tredjelandsstatsborgere, som kan gives tilladelse til indrejse med henblik på forskning.

---

33 EUT C af , s. .
34 EUT C af , s. .
35 EUT C af , s. .
36 KOM(2000) 6 af 18. januar 2000.
37 EFT L 232 af 29.8.2002, s. 1.

(5) Dette direktiv skal bidrage til gennemførelsen af disse mål ved at lette tredjelandsstatsborgeres indrejse og mobilitet med henblik på forskning i forbindelse med ophold af over tre måneders varighed, således at Fællesskabet bliver mere attraktivt for forskere fra hele verden og styrker sin stilling som internationalt forskningscentrum.

(6) Gennemførelsen af direktivet må ikke fremme hjerneflugten fra de nyindustrialiserede lande og udviklingslandene. Med henblik på en samlet migrationspolitik skal der som led i partnerskabet med hjemlandene træffes ledsageforanstaltninger, som i disse tilfælde letter forskernes tilbagevenden til hjemlandene og fremmer deres mobilitet.

(7) Forskernes indrejse skal lettes ved, at der indføres en indrejsemulighed, som er uafhængig af deres retlige status i forhold til værtsforskningsorganisationen, og som ikke længere kræver, at der ud over opholdstilladelsen udstedes en arbejdstilladelse, samtidig med at man bevarer de traditionelle indrejsemuligheder (for arbejdstagere, praktikanter mv.), specielt for ph.d.—studerende, der udfører forskning med status som studerende, som skal udelukkes fra direktivets anvendelsesområde og henhører under Rådets direktiv …/…/EF om betingelserne for tredjelandsstatsborgeres indrejse og ophold med henblik på studier, faglig uddannelse eller volontørtjeneste[38].

(8) Den særlige procedure for forskere hviler på samarbejdet mellem forskningsorganisationerne og medlemsstaternes indvandringsmyndigheder, idet forskningsorganisationerne tildeles en central rolle i indrejseproceduren med henblik på at lette og fremskynde tredjelandsforskernes indrejse og ophold i Fællesskabet, samtidig med at medlemsstaternes udlændingepolitiske prærogativer bevares.

(9) De forskningsorganisationer, som på forhånd er godkendt af medlemsstaterne, skal kunne indgå en modtagelsesaftale med en tredjelandsstatsborger med henblik på gennemførelsen af et forskningsprojekt, hvorefter medlemsstaterne udsteder en opholdstilladelse, hvis indrejse- og opholdsbetingelserne er opfyldt.

(10) Til gengæld for de beføjelser, som tillægges forskningsorganisationerne, skal de ansvarliggøres og forpligte sig til at påtage sig ansvaret for opholds-, sundheds- og hjemrejseudgifterne for forskere fra tredjelande, som kommer til at ligge værtsstaten til byrde under deres ophold, eller som opholder sig ulovligt på medlemsstatens område efter modtagelsesaftalens udløb.

(11) I betragtning af den åbning, som ændringerne i verdensøkonomien nødvendiggør, og de behov, som skal opfyldes for at nå målet om at investere 3 % af BNP i forskning, skal de forskere fra tredjelande, som kan nyde godt af direktivet, defineres bredt på grundlag af deres uddannelse og det forskningsprojekt, som de ønsker at gennemføre.

(12) Det er vigtigt at fremme forskermobiliteten, som er et middel til at udvikle og nyttiggøre kontakterne og forskningsnetværkene mellem partnere på verdensplan.

(13) Da den indsats, som Fællesskabet skal gøre for at nå målet om at investere 3 % af BNP i forskning, i vidt omfang vedrører den private sektor, og denne sektor derfor

---

[38] EUT C 45 af 25.2.2003, s. 18.

skal ansætte flere forskere i de kommende år, findes de forskningsorganisationer, som vil kunne nyde godt af direktivet, både i den offentlige og den private sektor.

(14) For at gøre Fællesskabet mere tiltrækkende for forskere fra tredjelande skal de under deres ophold have ret til ligebehandling med værtsmedlemsstatens egne statsborgere på en række områder i det økonomiske og sociale liv og mulighed for at undervise på videregående uddannelser.

(15) Da målene for den planlagte handling, nemlig indførelsen af en særlig indrejseprocedure og fastlæggelsen af indrejse- og opholdsbetingelser for tredjelandsstatsborgere i forbindelse med ophold i medlemsstaterne af over tre måneders varighed med henblik på at gennemføre et forskningsprojekt inden for rammerne af en modtagelsesaftale med en forskningsorganisation, ikke i tilstrækkelig grad kan opfyldes af medlemsstaterne, specielt når det drejer sig om at sikre mobilitet mellem medlemsstaterne, og disse mål derfor bedre kan opgennemføres på fællesskabsplan, kan Fællesskabet træffe foranstaltninger i overensstemmelse med subsidiaritetsprincippet, jf. traktatens artikel 5. I overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, jf. samme artikel, omfatter dette direktiv kun, hvad der er nødvendigt for at nå disse mål.

(16) Medlemsstaterne bør anvende bestemmelserne i dette direktiv uden forskelsbehandling på grund af køn, race, farve, etnisk eller social oprindelse, genetiske anlæg, sprog, religion eller tro, politiske eller andre anskuelser, tilhørsforhold til et nationalt mindretal, formueforhold, fødsel, handicap, alder, seksuel orientering eller ethvert andet forhold.

(17) I dette direktiv overholdes de grundlæggende rettigheder og de principper, som bl.a. i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder anerkendes som fællesskabsrettens almindelige principper.

(18) Danmark deltager i henhold til artikel 1 og 2 i protokollen om Danmarks stilling, der er knyttet som bilag til traktaten om Den Europæiske Union og traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, ikke i vedtagelsen af dette direktiv, og direktivet er derfor ikke bindende for og ikke finder anvendelse i Danmark -

UDSTEDT FØLGENDE DIREKTIV:

Kapitel I

Almindelige bestemmelser

Artikel 1

Formål

I dette direktiv fastlægges betingelserne for indrejse i medlemsstaterne for forskere, som er tredjelandsstatsborgere, for en periode på over tre måneder med henblik på at gennemføre et forskningsprojekt inden for rammerne af en modtagelsesaftale med en forskningsorganisation.

Artikel 2

Definitioner

I dette direktiv forstås ved:

a) ”tredjelandsstatsborger”: enhver person, der ikke er unionsborger som omhandlet i traktatens artikel 17, stk. 1

b) ”forsker”: en tredjelandsstatsborger, som har gennemført en second-cycle uddannelse på masterniveau, og som får tilladelse til at indrejse på en EU-medlemsstats område med henblik på at gennemføre et forskningsprojekt ved en forskningsorganisation

c) ”forskning”: skabende arbejde på systematisk grundlag med henblik på at øge den videnskabelige og tekniske viden, herunder viden vedrørende mennesker, kultur og samfund, samt udnyttelse af den eksisterende viden til at anvise praktiske anvendelser

d) ”forskningsorganisation”: enhver form for offentlig eller privat institution eller virksomhed, som udfører forskning, og som med henblik på dette direktiv er godkendt af en medlemsstat i overensstemmelse med dens lovgivning eller administrative praksis

e) ”opholdstilladelse”: enhver tilladelse med den specifikke påtegning ”forsker”, som er udstedt af myndighederne i en medlemsstat efter dette direktiv i overensstemmelse med artikel 1, stk. 2, litra a), i Rådets forordning (EF) nr. 1030/2002 af 13. juni 2002 om ensartet udformning af opholdstilladelser til tredjelandsstatsborgere[39].

Artikel 3

Anvendelsesområde

1. Bestemmelserne i dette direktiv finder anvendelse på tredjelandsstatsborgere, medmindre der gælder gunstigere bestemmelser i henhold til:

a. bilaterale eller multilaterale aftaler, som er indgået mellem Fællesskabet eller Fællesskabet og dets medlemsstater på den ene side og et eller flere tredjelande på den anden side

b. bilaterale eller multilaterale aftaler, som er indgået mellem en eller flere medlemsstater og et eller flere tredjelande.

2. Dette direktiv berører ikke medlemsstaternes mulighed for at indføre eller bibeholde gunstigere bestemmelser for de personer, det finder anvendelse på. Medlemsstaterne kan anvende dette direktiv på en tredjelandsstatsborger, der ansøger om tilladelse til indrejse med henblik på at undervise på en videregående uddannelsesinstitution som defineret i medlemsstaternes lovgivning eller administrative praksis.

3. Dette direktiv finder ikke anvendelse:

---

[39] EFT L 157 af 15.6.2002, s. 1.

a) på tredjelandsstatsborgere, der opholder sig i en medlemsstat som asylansøgere eller ansøgere om subsidiær beskyttelse, eller som er omfattet af ordninger for midlertidig beskyttelse

b) på tredjelandsstatsborgere, der ansøger om opholdstilladelse i en medlemsstat som studerende som omhandlet i direktiv …/…/EF *om betingelserne for tredjelandsstatsborgeres indrejse og ophold med henblik på studier, faglig uddannelse eller volontørtjeneste* for at udføre forskning med henblik på en ph.d.-grad

c) på tredjelandsstatsborgere, hvis udvisning er suspenderet på grund af sagens konkrete omstændigheder eller retlige spørgsmål

d) når en forsker af en forskningsorganisation udstationeres ved en anden forskningsorganisation i en anden medlemsstat.

Kapitel II

Forskningsorganisationer

Artikel 4

Godkendelse

1. Enhver forskningsorganisation, som ønsker at tage imod en forsker efter den indrejseprocedure, som er omhandlet i dette direktiv, skal på forhånd være godkendt til det formål af den medlemsstat, på hvis område den er beliggende.

2. Ansøgningen om godkendelse indgives af den pågældende organisation til den myndighed, som medlemsstaten har udpeget til det formål, og vedlægges alt efter omstændighederne oplysninger om organisationens lovmæssige opgave eller selskabsformål og bevis for, at den udfører forskningsaktiviteter.

3. Medlemsstaterne godkender offentlige og private organisationer, hvis hovedopgave består i at udføre forskningsaktiviteter, samt videregående uddannelsesinstitutioner i medlemsstaterne som defineret i deres lovgivning eller administrative praksis, for en ubegrænset periode.

4. Medlemsstaterne godkender offentlige organer, der udfører forskningsaktiviteter, som supplerer deres hovedopgave, for en ubegrænset periode.

5. Medlemsstaterne godkender private organisationer, der udfører forskningsaktiviteter, som supplerer deres selskabsformål, for en periode på fem år, som kan forlænges.

6. Ved indgivelsen af ansøgningen om godkendelse forpligter forskningsorganisationen sig over for værtsmedlemsstaten til at påtage sig ansvaret for opholds-, sundheds- og hjemrejseudgifterne for de forskere, som den tager imod, og til at udstede den i artikel 5, stk. 3, omhandlede attest til dem. Forskningsorganisationen er ansvarlig for disse udgifter i et år efter udløbet af den modtagelsesaftale, som er omhandlet i artikel 5, eller den dato, hvor organisationen underretter medlemsstaten om en begivenhed, som forhindrer gennemførelsen af aftalen, jf. artikel 5, stk. 4, så længe forskeren ikke har forladt Den Europæiske Unions område.

7. De godkendte organisationer sender inden for to måneder efter udløbet af de pågældende modtagelsesaftaler den kompetente myndighed, som hver af medlemsstaterne har udpeget til dette formål, en bekræftelse af, at arbejdet i forbindelse med hvert af de forskningsprojekter, som de har indgået en modtagelsesaftale om efter artikel 5, er udført.

8 Den kompetente myndighed, som hver af medlemsstaterne har udpeget til dette formål, udarbejder lister over de forskellige kategorier af forskningsorganisationer, som er godkendt med henblik på dette direktiv. Disse lister ajourføres og offentliggøres hvert år i overensstemmelse med medlemsstaternes interne lovgivning.

9. En medlemsstat kan nægte at forlænge eller inddrage godkendelsen af en forskningsorganisation, som ikke længere opfylder betingelserne i stk. 2-7, eller som har indgået en modtagelsesaftale med en tredjelandsstatsborger, over for hvem den har gjort brug af artikel 8, stk. 1. Når godkendelsen er nægtet eller inddraget, eller den er nægtet forlænget på grundlag af artikel 8, stk. 1, kan den pågældende organisation ikke ansøge om en ny godkendelse inden for en frist på fem år fra offentliggørelsen af afgørelsen om inddragelse eller nægtelse af forlængelse af godkendelsen.

Artikel 5

Modtagelsesaftale

1. Den forskningsorganisation, som ønsker at tage imod en forsker, indgår en modtagelsesaftale med ham, i hvilken forskeren forpligter sig til at gennemføre forskningsprojektet, og organisationen forpligter sig til at tage imod forskeren med henblik herpå, forudsat at forskeren meddeles opholdstilladelse.

2. En forskningsorganisation kan kun indgå en modtagelsesaftale, hvis følgende betingelser er opfyldt:

a) forskningsprojektet er accepteret af de kompetente instanser i organisationen, efter at følgende er kontrolleret:

i) emnet for den forskning, der skal udføres, forskningens varighed, og at den pågældende råder over de finansielle midler, som er nødvendige for udførelsen af forskningen

ii) forskerens kvalifikationer i forhold til emnet for forskningen; kvalifikationerne skal dokumenteres ved hjælp af en bekræftet kopi af hans eksamensbevis for den uddannelse, der er omhandlet i artikel 2, litra b)

b) forskeren skal under sit ophold hver måned råde over tilstrækkelige midler, svarende til det minimumsbeløb, som medlemsstaten offentliggør til dette formål, til at kunne dække sine leveomkostninger og hjemrejseudgifter uden at behøve at benytte sig af den pågældende medlemsstats sociale sikringssystem

c) forskeren skal have en sygeforsikring, der dækker alle de risici, som normalt er dækket for den pågældende medlemsstats egne statsborgere.

3. Efter indgåelsen af modtagelsesaftalen udsteder forskningsorganisationen til forskeren en attest for overtagelse af ansvaret for forskerens opholds-, sundheds- og hjemrejseudgifter.

4. Modtagelsesaftalen ophører automatisk, hvis det retlige forhold mellem forskeren og forskningsorganisationen ophører. Forskningsorganisationen underretter hurtigst muligt den myndighed, som hver af medlemsstaterne har udpeget til det formål, om enhver begivenhed, som hindrer gennemførelsen af aftalen.

Kapitel III

Forskeres indrejse

Artikel 6

Indrejsebetingelser

Medlemsstaterne tillader en forsker at indrejse, når han:

a) fremlægger et gyldigt pas eller tilsvarende rejsedokumenter

b) fremlægger en modtagelsesaftale, som er indgået med en forskningsorganisation, jf. artikel 5, og som er vedlagt dokumentation for finansieringen af forskningsprojektet og en bekræftet kopi af forskerens eksamensbevis for den uddannelse, der er nævnt i artikel 2, stk. b)

c) fremlægger en attest for overtagelse af ansvaret, som er udstedt af forskningsorganisationen, jf. artikel 5, stk. 3

d) ikke betragtes som en trussel mod den offentlige orden, sikkerhed eller sundhed.

Artikel 7

Opholdstilladelsens varighed

Medlemsstaterne udsteder en opholdstilladelse for mindst et år og forlænger tilladelsen med et år ad gangen, hvis betingelserne i artikel 5 og 6 fortsat er opfyldt. Hvis forskningsarbejdets varighed er på under et år, udstedes opholdstilladelsen for en periode svarende til arbejdets varighed.

Artikel 8

Inddragelse eller nægtelse af forlængelse af opholdstilladelsen

1. Medlemsstaterne kan inddrage eller nægte at forlænge en opholdstilladelse, hvis:

   – a) det viser sig, at indehaveren ikke opfyldte eller ikke længere opfylder betingelserne i artikel 5 og 6

– b) indehaveren opholder sig i medlemsstaten med andre formål end det, opholdstilladelsen hviler på.

2. Medlemsstaterne kan inddrage eller afslå at forlænge en opholdstilladelse, hvis det er begrundet i hensynet til den offentlige orden, sikkerhed eller sundhed. Når medlemsstaterne træffer en sådan afgørelse, skal de tage hensyn til alvoren eller arten af den pågældendes krænkelse af den offentlige orden eller den offentlige sikkerhed eller til den fare, der er forbundet med vedkommende. Sygdom eller invaliditet, der er opstået efter udstedelsen af opholdstilladelsen, er ikke begrundelse nok til, at den kompetente myndighed i den pågældende medlemsstat kan afslå at forlænge opholdstilladelsen, inddrage opholdstilladelsen eller udsende vedkommende.

Artikel 9

Svig

Medlemsstaterne inddrager en opholdstilladelse, som er udstedt efter dette direktiv, hvis den er opnået gennem svig.

Kapitel IV

Forskeres rettigheder

Artikel 10

Ophold og forskning

Forskeren har ret til at indrejse og opholde sig i den medlemsstat, som har meddelt ham tilladelse til at indrejse, og til der at gennemføre det forskningsprojekt, som han har indgået en modtagelsesaftale om. Medlemsstaten letter udstedelsen af det nødvendige visum, hvis den kun udsteder opholdstilladelser på sit område.

Artikel 11

Undervisning

En forsker, der er meddelt tilladelse til at indrejse efter dette direktiv, kan undervise på en videregående uddannelsesinstitution som defineret i medlemsstaternes lovgivning eller administrative praksis i op til et maksimalt antal timer pr. år, som fastsættes af den enkelte medlemsstat.

Artikel 12

Ligebehandling

Indehaveren af en opholdstilladelse har samme rettigheder som medlemsstatens egne statsborgere med hensyn til følgende:

– 1. anerkendelse af eksamensbeviser, certifikater og andre kvalifikationsbeviser i overensstemmelse med de relevante nationale procedurer

– 2. arbejdsvilkår, herunder regler om løn og afskedigelse

– 3. social sikring i henhold til national lovgivning

– 4. skattefordele

– 5. adgang til samt levering af goder og tjenesteydelser, som står til rådighed for offentligheden.

Artikel 13

Mobilitet

1. Indehaveren af en opholdstilladelse, som er udstedt efter dette direktiv, kan med denne tilladelse og et gyldigt pas eller tilsvarende rejsedokument gennemføre en del af sit forskningsprojekt på en anden medlemsstats område, for så vidt han ikke af den pågældende medlemsstat betragtes som en trussel mod den offentlige orden, sikkerhed eller sundhed. I givet fald indgås der under hensyntagen til den periode, som er nødvendig for at udføre denne del af forskningen, en ny modtagelsesaftale, på grundlag af hvilken han modtager en opholdstilladelse fra den anden medlemsstat.

2. Stk. 1 berører ikke medlemsstaternes mulighed for at pålægge tredjelandsstatsborgere, der ikke nyder godt af den gensidighedsordning, som er omhandlet i artikel 21 i konventionen om gennemførelse af Schengen-aftalen, at være i besiddelse af et visum til kortvarigt ophold.

Kapitel V

Procedure og gennemsigtighed

Artikel 14

Indgivelse af ansøgninger om opholdstilladelse

Medlemsstaterne afgør, om ansøgninger om opholdstilladelse skal indgives af forskeren eller af den pågældende forskningsorganisation.

Ansøgninger indgives:

- enten i forskerens bopælsland via repræsentationen for den medlemsstat, hvor forskningsaktiviteterne skal udføres

- eller direkte på Fællesskabets område, hvis forskeren opholder sig der lovligt, i givet fald via repræsentationen for den medlemsstat, hvor forskningsaktiviteterne skal udføres.

Som en undtagelse herfra kan en medlemsstat behandle en ansøgning, der ikke er indgivet i overensstemmelse med denne artikel.

Artikel 15

Proceduremæssige garantier

1. De kompetente myndigheder i medlemsstaten giver efter procedurerne i den relevante nationale lovgivning ansøgeren skriftlig meddelelse om afgørelser om en ansøgning om tilladelse til indrejse eller forlængelse af en opholdstilladelse inden for 30 dage efter datoen for indgivelsen af ansøgningen. Eventuelle konsekvenser for de kompetente myndigheder af, at der ikke foreligger en afgørelse ved udløbet af denne frist, skal afgøres efter den pågældende medlemsstats nationale lovgivning. Denne frist kan forlænges i særlige tilfælde, når ansøgningen er kompliceret.

2. Enhver afgørelse om nægtelse, ændring, nægtelse af forlængelse eller inddragelse af en opholdstilladelse skal begrundes behørigt. I meddelelsen angives eventuelle klagemuligheder og fristen for indgivelse af klage.

3. En tredjelandsstatsborger har ret til at indbringe en afgørelse om nægtelse, ændring, nægtelse af forlængelse eller inddragelse af en opholdstilladelse for retten i den pågældende medlemsstat.

Artikel 16

Gebyr

Medlemsstaterne kan kræve, at ansøgerne betaler gebyr for behandling af ansøgninger om opholdstilladelse. Gebyret må ikke overstige de faktiske administrationsomkostninger.

Artikel 17

Gennemsigtighed

Hver medlemsstat sørger for, at en række oplysninger, der skal være så fuldstændige som muligt og ajourføres regelmæssigt, stilles til rådighed for offentligheden, bl.a. via Internettet, om de forskningsorganisationer, der er godkendt efter artikel 4, som forskerne kan indgå en modtagelsesaftale med, og de betingelser og procedurer for indrejse og ophold på medlemsstatens område med henblik på forskning, som er vedtaget efter dette direktiv.

Kapitel VI

Afsluttende bestemmelser

Artikel 18

Rapport

Kommissionen aflægger med jævne mellemrum og første gang senest den […*] rapport til Europa-Parlamentet og Rådet om anvendelsen af dette direktiv i medlemsstaterne og foreslår i givet fald de nødvendige ændringer. Medlemsstaterne sender til det formål Kommissionen statistiske oplysninger om anvendelsen af dette direktiv.

Artikel 19

Gennemførelse

1. Medlemsstaterne sætter de nødvendige love og administrative bestemmelser i kraft for at efterkomme dette direktiv senest den 31. december 2006. De meddeler straks Kommissionen teksten til disse bestemmelser og en sammenligningstabel, som viser sammenhængen mellem de pågældende bestemmelser og dette direktiv.

   Når medlemsstaterne vedtager disse bestemmelser, skal de indeholde en henvisning til nærværende direktiv, eller de skal ved offentliggørelsen ledsages af en sådan henvisning. Medlemsstaterne fastlægger reglerne for denne henvisning.

2. Medlemsstaterne meddeler Kommissionen teksten til de vigtigste nationale retsforskrifter, som de udsteder på det område, der er omfattet af nærværende direktiv.

[* Tre år efter dette direktivs ikrafttræden.]

Artikel 20

Ikrafttræden

Dette direktiv træder i kraft på tyvendedagen efter offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Artikel 21

Adressater

Dette direktiv er rettet til medlemsstaterne.

Udfærdiget i Bruxelles, den

På Rådets vegne
Formand

Forslag til RÅDETS HENSTILLING om lettelse af tredjelandsstatsborgeres indrejse i Det Europæiske Fællesskab med henblik på videnskabelig forskning

BEGRUNDELSE

Grundene til, at det er nødvendigt at foregribe gennemførelsen af direktivet i national ret ved hjælp af foranstaltningerne i henstillingen, er allerede beskrevet i meddelelsen. Forslaget til henstilling omfatter fire områder, hvor medlemsstaterne opfordres til gradvis at vedtage foranstaltninger, som letter tredjelandsforskeres indrejse. De vedrører henholdsvis indrejse med henblik på forskning, udstedelse af opholdstilladelser, familiesammenføring og operationelt samarbejde mellem medlemsstaterne og Kommissionen. For hvert af disse områder er der udarbejdet forslag til en række konkrete foranstaltninger, som forelægges Rådet til vedtagelse, så de kan anvendes af medlemsstaterne. Målet er at få vedtaget en første række af foranstaltninger inden for et år fra Rådets vedtagelse af henstillingen.

Retsgrundlaget for forslaget til henstilling er fastlagt på grundlag af formålet med de fire ovennævnte områder: De henhører under EF-traktatens artikel 63. Ligesom for direktivet deltager Danmark ikke i vedtagelsen af forslaget til henstilling, og henstillingen vil ikke være bindende for eller finde anvendelse i Danmark i henhold til artikel 1 og 2 i protokollen om Danmarks stilling, der er knyttet som bilag til traktaten om Den Europæiske Union og traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab. Den vil i henhold til protokollen om Det Forenede Kongeriges og Irlands stilling heller ikke finde anvendelse på Det Forenede Kongerige og Irland, medmindre disse to medlemsstater træffer anden beslutning i overensstemmelse med ovennævnte protokol.

I betragtning af disse foranstaltningers uopsættelighed og vigtighed i lyset af de målsætninger, som blev fastsat af Det Europæiske Råd i Lissabon, kan de på grund af deres omfang og virkninger bedst gennemføres på fællesskabsplan.

BEMÆRKNINGER TIL FORANSTALTNINGERNE

1. INDREJSE MED HENBLIK PÅ FORSKNING

Den første række af foranstaltninger i henstillingen vedrører adgangen til forskerstillinger på arbejdsmarkedet. Den sigter mod at sikre tredjelandsstatsborgere hurtig, let og tidsubegrænset adgang til forskerstillinger.

a) Den første foranstaltning vedrører arbejdstilladelser. Da det erkendes, at EU mangler forskere, og at dets behov for forskere vil vokse i de kommende år i lyset af Det Europæiske Råds mål, som er omtalt i meddelelsen, er det ikke længere nødvendigt at undersøge arbejdsmarkedet, før man giver en tredjelandsstatsborger tilladelse til at besætte en forskerstilling. Afskaffelsen af arbejdstilladelser vil gøre det muligt at forkorte indrejseproceduren for forskere. Inden arbejdstilladelser afskaffes helt som fastsat i direktivet, opfordres medlemsstaterne til at vælge mellem enten at fritage de pågældende for kravet om arbejdstilladelse eller automatisk at give dem arbejdstilladelse, alt efter hvilken løsning der passer bedst til den måde, hvorpå de myndigheder, der har ansvaret for beskæftigelses- og indvandringspolitikken, tilrettelægger deres samarbejde.

b) Af de samme grunde bør der ikke fastsættes kvoter for forskere fra tredjelande. Henstillingen udtaler sig ikke om medlemsstaternes anvendelse af kvoter, men det

foreslås, at adgangen for tredjelandsstatsborgere, der ansøger om forskerstillinger, ikke begrænses af de kvoter, der måtte findes.

c) Af de samme grunde bør adgangen til forskerstillinger ikke tidsbegrænses til en maksimumsperiode, hvilket ikke forhindrer, at de opholdstilladelser, som udstedes til forskerne, har en maksimal varighed, hvis bare der ikke er grænser for, hvor mange gange de kan forlænges. Ifølge henstillingen gøres der en undtagelse på dette område, når der er tale om foranstaltninger, som sigter mod at bekæmpe hjerneflugt, hvis en medlemsstats politik gør adgangen til en forskerstilling betinget af, at den pågældende vender tilbage til hjemlandet for at videreudvikle den viden, han har erhvervet.

2. OPHOLDSTILLADELSE

Den anden række af foranstaltninger vedrører varigheden og udstedelsen af opholdstilladelser.

a) For at EU kan tiltrække forskere fra tredjelande, er det nødvendigt, at proceduren for udstedelse af opholdstilladelsen er enkel og hurtig. I henstillingen foreslås det derfor, at medlemsstaterne sætter sig som mål, at tilladelsen skal udstedes inden for en frist på højst 30 dage.

b) Den anden foranstaltning vedrørende opholdstilladelsen er et sidestykke til foranstaltningen vedrørende varigheden af adgangen til arbejdsmarkedet. Målet er at afskaffe tidsbegrænsningerne og sikre, at forskernes opholdstilladelse i princippet kan forlænges i alle tilfælde. Ligesom for arbejdstilladelsen kan der ifølge henstillingen gøres undtagelser fra dette princip med henblik på at bekæmpe hjerneflugt.

c) Den tredje foranstaltning sigter mod at lette overgangen til gennemførelsen og anvendelsen af direktivet. Da den ordning, der indføres, tillægger forskningsorganisationen en vigtig rolle i proceduren for udstedelse af opholdstilladelsen, foreslås det i henstillingen, at medlemsstaterne med det samme tilnærmer sig til denne ordning. Denne overgang vil være vigtig med henblik på at skabe et tillidsforhold mellem forskningsorganisationerne og indvandringsmyndighederne i medlemsstaterne, som vil være afgørende for anvendelsen af direktivet. Denne gradvise inddragelse af forskningsorganisationerne kan efter medlemsstaternes valg dreje sig om godkendelse af den pågældendes forskerstatus, evaluering af forskningsprojektet (specielt med hensyn til finansieringen af projektet), evaluering af forskerens midler under opholdet, indgivelsen af ansøgningen om opholdstilladelse til fordel for forskeren mv.

3. FAMILIESAMMENFØRING

Der er tale om en meget vigtig faktor for forskere fra tredjelande, som overvejer at tage ophold i Europa. Problemerne med at få sin familie med eller det forhold, at det kan være umuligt for et familiemedlem at finde arbejde, er en alvorlig hæmsko for forskernes mobilitet og kan få dem til at vælge et andet bestemmelsessted. Det er derfor afgørende at lette indrejse og ophold for familiemedlemmerne til de forskere, som EU giver tilladelse til at indrejse på sit område. Da direktivet om ret til

familiesammenføring blev formelt vedtaget den 22. september 2003, er det ikke ønskeligt at indføre ny lovgivning på dette område. Det er derfor nødvendigt at behandle spørgsmålet i henstillingen, hvori det foreslås, at medlemsstaterne vedtager forskellige foranstaltninger, som er gunstigere end bestemmelserne i direktivet om ret til familiesammenføring.

a) De medlemsstater, som ikke tillader familiesammenføring med familiemedlemmer, der ikke har retskrav på familiesammenføring, opfordres til at lette deres indrejse, når referencepersonen er forsker.

b) Det foreslås, at medlemsstaterne ikke giver afslag på en ansøgning fra en forsker om familiesammenføring med den begrundelse, at den er indgivet, mens familiemedlemmerne allerede opholdt sig lovligt på medlemsstatens område. Direktivet om ret til familiesammenføring giver mulighed for at acceptere sådanne ansøgninger, og i henstillingen indrømmes forskerne denne mulighed mere generelt. Det vil modvirke den indsats, som gøres for at lette indrejsen for forskere, herunder forslaget om at give dem mulighed for at indgive ansøgning om tilladelse til indrejse på stedet, hvis der gives afslag på ansøgninger om familiesammenføring med familiemedlemmer, som allerede opholder sig i medlemsstaten; det forekommer ikke rimeligt at give afslag i sådanne situationer.

c) Muligheden for, at forskerens familiemedlemmer kan arbejde, spiller selvfølgelig en afgørende rolle for, om forskeren beslutter sig for at rejse til Europa eller ej. For at sikre den nødvendige sammenhæng foreslås det derfor at indrømme familiemedlemmerne den gunstigste behandling, som indrømmes tredjelandsstats-borgere.

d) Denne foranstaltning vedrører længden af proceduren for udstedelse af opholdstilladelser til familiemedlemmerne. Ligesom for forskeren selv foreslås det i henstillingen, at medlemsstaterne fastsætter en kortere frist end den, der er fastsat i deres interne lovgivning for familiesammenføring i almindelighed, og under alle omstændigheder en kortere frist end den maksimumsfrist på ni måneder, som er fastsat i direktivet om ret til familiesammenføring.

e) Ligeledes med henblik på hurtighed og international konkurrenceevne opfordres medlemsstaterne i henstillingen til ikke at anvende en karensperiode på ansøgninger indgivet af forskere.

4. OPERATIONELT SAMARBEJDE

Dette sidste aspekt i henstillingen, som er af horisontal art, omfatter en række administrative ledsageforanstaltninger, der skal lette anvendelsen af henstillingen og senere direktivet.

a) Medlemsstaterne opfordres til at underrette Kommissionen om de foranstaltninger, de vedtager for at lette tredjelandsforskeres indrejse og ophold.

b) For at gøre det muligt at få et bedre kendskab til de pågældende personers migrationsstrømme opfordres medlemsstaterne til at udarbejde statistikker om de opholdstilladelser, de udsteder til forskere og deres familiemedlemmer, og indsende dem til Kommissionen.

c)-f) For at lette forskernes indrejse og finde frem til de konkrete hindringer, som opstår i praksis, og de løsninger, der kan gennemføres, fastsættes det i punkt 3, 4 og 5 i henstillingen, at der i de kompetente ministerier (indvandrings- og forskningsministerierne) og på ambassaderne skal udnævnes kontaktpersoner med ansvar for tredjelandsforskeres indrejse, så man bedst muligt kan informere de tredjelandsstatsborgere, der søger en forskerstilling i EU. Disse særlige opgaver kan overlades til en af de eksisterende medarbejdere. I punkt 6 opfordres forskningsorganisationerne ligeledes til internt at udpege en kontaktperson, som skal give oplysninger til forskere fra tredjelande og lette samarbejdet med medlemsstaternes indvandringsmyndigheder, på grund af den rolle, som de til sin tid vil komme til at spille i indrejseproceduren i medfør af direktivet.

g) Endelig tilskyndes der til netværksarbejde i medlemsstaterne; dette arbejde vil blive lettet betydeligt af den indsats, der allerede er gjort med lanceringen af den europæiske internetportal for forskermobilitet og den fremtidige oprettelse af nettet for mobilitetscentre, som omfatter 33 lande, og som forventes at være operationelt i løbet af 2004.

2004/0062 (CNS)

Forslag til

RÅDETS HENSTILLING

om lettelse af tredjelandsstatsborgeres indrejse i Det Europæiske Fællesskab med henblik på videnskabelig forskning

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

som henviser til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 63,

som henviser til forslag fra Kommissionen[40],

som henviser til udtalelse fra Europa-Parlamentet[41],

som henviser til udtalelse fra Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg[42], og

som tager følgende i betragtning:

(1) Med henblik på at styrke og strukturere den europæiske forskningspolitik mente Kommissionen i januar 2000[43], at det var nødvendigt at oprette et europæisk forskningsrum, som skulle være omdrejningspunktet for Fællesskabets fremtidige indsats på dette område.

(2) Det Europæiske Råd i Lissabon godkendte det europæiske forskningsrum og fastsatte det mål, at Fællesskabet inden 2010 skulle være den mest konkurrencedygtige og dynamiske videnbaserede økonomi i verden.

(3) Globaliseringen af økonomien kræver større forskermobilitet, hvilket anerkendes i Det Europæiske Fællesskabs sjette rammeprogram for forskning, som i højere grad giver forskere fra tredjelande mulighed for at deltage i dets programmer.

(4) Det antal forskere, som Fællesskabet har brug for for at kunne opfylde det mål om, at 3 % af BNP skal investeres i forskning, som blev fastsat af Det Europæiske Råd i Barcelona, anslås til 700 000 personer. Dette mål skal nås ved hjælp af en række samordnede foranstaltninger, såsom at gøre de videnskabelige karrierer mere tiltrækkende for de unge, øge mulighederne for uddannelse og mobilitet inden for forskning, forbedre karrieremulighederne for forskere i Fællesskabet og åbne Fællesskabet mere for tredjelandsstatsborgere, som kan gives tilladelse til indrejse med henblik på forskning.

---

40 EUT C af , s. .
41 EUT C af , s. .
42 EUT C af , s. .
43 KOM(2000) 6 af 18. januar 2000.

(5) Indtil der kan vedtages et direktiv, som skal bidrage til gennemførelsen af disse mål ved at indføre en procedure for tredjelandsstatsborgeres indrejse med henblik på forskning, bør medlemsstaterne i denne henstilling opfordres til allerede nu at lette de pågældendes indrejse.

(6) Da Fællesskabet mangler forskere og skal lette deres indrejse, bør adgangen til forskerstillinger på arbejdsmarkedet lettes, bl.a. gennem fritagelse for kravet om arbejdstilladelse.

(7) Medlemsstaterne bør for at være konkurrencedygtige og attraktive på internationalt plan gøre deres procedurer for udstedelse og forlængelse af visa og opholdstilladelser for forskere enklere og hurtigere.

(8) Gennemførelsen af denne henstilling bør ikke fremme hjerneflugten fra de nyindustrialiserede lande og udviklingslandene. Med henblik på en samlet migrationspolitik bør der som led i partnerskabet med hjemlandene træffes ledsageforanstaltninger, som i disse tilfælde letter forskernes tilbagevenden til hjemlandene og fremmer deres mobilitet.

(9) Da aspekterne vedrørende familiesammenføring er en afgørende faktor for forskerens beslutning om at vælge at udføre sin forskning i Fællesskabet, bør medlemsstaterne bibeholde eller vedtage gunstigere bestemmelser end bestemmelserne i Rådets direktiv 2003/86/EF af 22. september 2003 om ret til familiesammenføring[44].

(10) Udvekslingen af oplysninger og god praksis bør fremmes for at forbedre indrejseprocedurerne for forskere. I denne henstilling påpeges det også, at kontakter mellem myndighederne og netværksarbejde kan medføre forbedringer.

(11) I denne henstilling overholdes de grundlæggende rettigheder og de principper, som bl.a. Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder anerkender som fællesskabsrettens almindelige principper.

(12) Danmark deltager i henhold til artikel 1 og 2 i protokollen om Danmarks stilling, der er knyttet som bilag til traktaten om Den Europæiske Union og traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, ikke i vedtagelsen af denne henstilling, og henstillingen vedrører ikke Danmark,

HENSTILLER TIL MEDLEMSSTATERNE:

1) vedrørende indrejse med henblik på forskning:

- a) at lette forskeres indrejse i Fællesskabet, enten ved at fritage dem fra kravet om opholdstilladelse eller ved at fastsætte, at de automatisk tildeles en sådan tilladelse

- b) ikke at begrænse tredjelandsstatsborgeres indrejse med henblik på forskerstillinger ved hjælp af kvoter

---

44 EUT L 251 af 3.10.2003, s. 12.

– c) at garantere tredjelandsstatsborgere mulighed for at arbejde som forskere uden tidsbegrænsning, medmindre det af hensyn til behovene i forskernes hjemland er nødvendigt at gøre en undtagelse herfra

2) vedrørende opholdstilladelser:

a) at fastsætte en frist på højst 30 dage som målet for udstedelse af opholdstilladelser, som tredjelandsstatsborgere har ansøgt om med henblik på forskning

b) at garantere tredjelandsstatsborgere, der arbejder som forskere, at deres opholdstilladelse vil blive forlænget uden tidsbegrænsning, medmindre hensynet til behovene i forskernes hjemland nødvendiggør en undtagelse herfra

c) gradvis at inddrage forskningsorganerne i indrejseproceduren for forskere

3) vedrørende familiesammenføring:

a) at lette indrejsen for familiemedlemmerne til en forsker fra et tredjeland, når de ikke er forpligtet til at tillade dem at indrejse

b) at give forskere fra tredjelande og deres familiemedlemmer mulighed for at indgive ansøgning om familiesammenføring, når familiemedlemmerne allerede opholder sig lovligt på deres område

c) at indrømme de familiemedlemmer til en forsker fra et tredjeland, som de giver tilladelse til indrejse med henblik på familiesammenføring, den gunstigste behandling, som indrømmes tredjelandsstatsborgere, med hensyn til adgang til arbejdsmarkedet i den pågældende medlemsstat

d) at fastsætte en frist for besvarelse af en ansøgning om tilladelse til indrejse fra et familiemedlem til en forsker fra et tredjeland, som er kortere end den frist, der er fastsat i den interne lovgivning, og som under alle omstændigheder er kortere end den frist på ni måneder, der er fastsat i artikel 5, stk. 4, i direktiv 2003/86/EF

e) ikke at anvende en karensperiode på familiemedlemmerne til forskere fra tredjelande

4) vedrørende operationelt samarbejde:

a) at sende Kommissionen oplysninger om de foranstaltninger, som de har vedtaget med henblik på at lette indrejsen for forskere fra tredjelande

b) at udarbejde statistikker om antallet af opholdstilladelser, som de udsteder til forskere fra tredjelande og til deres familiemedlemmer

c) i det ministerium, som har ansvaret for indvandring, og i givet fald i deres decentrale forvaltning at udpege en kontaktperson med ansvar for tredjelandsforskeres indrejse

d) i det ministerium, som har ansvaret for forskning, at udpege en kontaktperson med ansvar for tredjelandsforskeres indrejse

e) i deres ambassader at udpege en kontaktperson med ansvar for tredjelandsforskeres indrejse

f) at opfordre forskningsorganisationerne til at udpege en kontaktperson, som i den pågældende organisation har ansvaret for tredjelandsforskeres indrejse

g) at sørge for, at de personer, som i deres myndigheder og forskningsorganisationerne har ansvaret for tredjelandsforskeres indrejse, arbejder i netværk på nationalt plan.

Udfærdiget i Bruxelles, den

På Rådets vegne
Formand

Forslag til RÅDETS HENSTILLING om lettelse af medlemsstaternes udstedelse af ensartede visa til kortvarigt ophold for forskere fra tredjelande, som rejser inden for Det Europæiske Fællesskab med henblik på videnskabelig forskning

BEGRUNDELSE

For at supplere de generelle rammer vedrørende tredjelandsstatsborgeres indrejse i og rejser inden for Det Europæiske Fællesskab med henblik på videnskabelig forskning er det nødvendigt at indføre særlige foranstaltninger, som skal lette betingelserne for indrejse i og rejser inden for medlemsstaterne for denne kategori af personer i forbindelse med kortvarige ophold.

Forslaget til henstilling vedrører udelukkende udstedelsen af ensartede visa til ophold, hvis samlede varighed ikke overstiger tre måneder, og medlemsstaterne opfordres til gradvis at vedtage foranstaltninger, som letter indrejse i og rejser inden for Fællesskabet for forskere fra tredjelande, som er underlagt visumpligt i henhold til Rådets forordning (EF) nr. 539/2001 af 15. marts 2001[45].

Der er udarbejdet forslag til en række konkrete foranstaltninger, som forelægges Rådet til vedtagelse, så de kan anvendes af medlemsstaterne. Målet er, at gennemførelsen af de pågældende foranstaltninger skal evalueres et år efter, at Rådet har vedtaget henstillingen.

Forslaget til henstilling vedrører de nærmere bestemmelser for proceduren for udstedelse af ensartede visa og udgør en udbygning af Schengen-reglerne. Retsgrundlaget for dette spørgsmål er EF-traktatens artikel 62, nr. 2), litra b), nr. ii), hvilket indebærer, at man må benytte den "variable geometri", som er etableret ved protokollerne om Det Forenede Kongeriges, Irlands og Danmarks stilling. I henhold til protokollen om Danmarks stilling, der er knyttet som bilag til EU-traktaten og EF-traktaten, deltager Danmark således ikke i vedtagelsen af forslaget til henstilling, og henstillingen vil ikke være bindende for og finde anvendelse i Danmark. Når forslagene udgør en udbygning af Schengen-reglerne, som det er tilfældet her, gælder der imidlertid følgende i henhold til protokollens artikel 5: "Inden seks måneder efter, at Rådet har truffet afgørelse om et forslag om eller initiativ til udbygning af Schengen-reglerne efter bestemmelserne i afsnit IV i traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, træffer Danmark afgørelse om, hvorvidt det vil gennemføre denne afgørelse i sin nationale lovgivning". Henstillingen vil heller ikke finde anvendelse på Det Forenede Kongerige og Irland, medmindre disse to medlemsstater bemyndiges hertil efter den procedure, der er fastlagt i protokollen om integration af Schengen-reglerne i Den Europæiske Union.

I henhold til den aftale, som blev indgået den 17. maj 1999 mellem Rådet og Norge og Island om disse to staters associering i gennemførelsen, anvendelsen og udviklingen af Schengen-reglerne, gennemføres og anvendes de foranstaltninger, som EU har vedtaget med henblik på at ændre eller udbygge Schengen-reglerne, også af Norge og Island.

Ifølge artikel 3 i tiltrædelsesakten er bestemmelserne i Schengen-reglerne og de retsakter, der bygger derpå eller på anden måde har tilknytning dertil, jf. det bilag, som er omhandlet i den

---

[45] Rådets forordning (EF) nr. 539/2001 af 15. marts 2001 om fastlæggelse af listen over de tredjelande, hvis statsborgere skal være i besiddelse af visum ved passage af de ydre grænser, og listen over de tredjelande, hvis statsborgere er fritaget for dette krav, EFT L 81 af 21.3.2001, s. 1. Forordningen er senest ændret ved forordning (EF) nr. 453/2003 (EUT L 69 af 13.3.2003, s. 10).

pågældende artikel, bindende for og finder anvendelse i de nye medlemsstater fra tiltrædelsesdatoen. De bestemmelser og retsakter, som ikke er omhandlet i det pågældende bilag, er bindende for de nye medlemsstater fra tiltrædelsesdatoen, men finder først anvendelse i en ny medlemsstat, når Rådet har truffet afgørelse herom i overensstemmelse med den pågældende artikel. Med hensyn til visa er der med undtagelse af forordning (EF) nr. 539/2001 og forordning (EF) nr. 1683/95 ikke nogen af Schengen-reglernes bestemmelser om visa (artikel 9-18 i Schengen-konventionen og gennemførelsesbestemmelserne hertil, herunder de fælles konsulære instrukser), som er nævnt i bilaget, og de er således bindende for de nye medlemsstater fra tiltrædelsesdatoen, men finder først anvendelse i disse stater, når Rådet som nævnt ovenfor har truffet afgørelse herom.

I betragtning af disse foranstaltningers uopsættelighed og vigtighed i lyset af de målsætninger, som blev fastsat af Det Europæiske Råd i Lissabon, og på grund af selve arten af disse foranstaltninger kan det fastsatte mål kun nås ved hjælp af en indsats på fællesskabsplan.

BEMÆRKNINGER TIL FORANSTALTNINGERNE

Hvis EU skal kunne tiltrække forskere fra tredjelande, er det nødvendigt at lette deres indrejse og mobilitet for at gøre det muligt for denne kategori af personer at rejse rundt inden for det fælles område for at deltage i konkrete foranstaltninger som led i videnskabelige forskningsprogrammer i Det Europæiske Fællesskab.

Procedurerne og betingelserne for udstedelse af ensartede visa til kortvarigt ophold er fastsat i de fælles konsulære instrukser. I de fælles konsulære instrukser gives der mulighed for at lette forskellige aspekter af proceduren for udstedelse af visa. Disse lettelser skal gælde for bona fide-personer.

Henstillingen bygger helt og holdent på den idé, at de forskere, som skal deltage i foranstaltninger med henblik på videnskabelig forskning i Det Europæiske Fællesskab, og som er tredjelandsstatsborgere, der i henhold til forordning (EF) nr. 539/2001 skal være i besiddelse af visum, kan betragtes som bona fide-personer, som udstedelsen af ensartede visa skal lettes for.

Medlemsstaterne kan sætte sig det mål at træffe de nødvendige foranstaltninger med hensyn til materielle og administrative ressourcer for generelt at sikre, at der hurtigere kan udstedes visa til forskerne.

Den internationale mobilitet for forskere, som hyppigt tager på rejse med henblik på kortvarige ophold, skal lettes, ikke mindst fordi der er tale om en af de ledsageforanstaltninger, som Fællesskabet kan træffe for at fremme "hjernemobilitet" i stedet for "hjerneflugt" fra visse tredjelande. Det henstilles derfor til medlemsstaterne, at de til forskere, som beviser, at deres arbejde nødvendiggør hyppige rejser, udsteder visa, som gør det muligt for dem at foretage flere rejser mellem EU og deres hjemland, og at tilpasse visaenes gyldighedsperiode til forskningsarbejdets varighed. De pågældende forskere slipper så for at skulle ansøge om visum flere gange i løbet af den tid, deres arbejde varer.

I henhold til Schengen-reglernes bestemmelser om visumpolitikken skal visumansøgere fremlægge en række dokumenter til støtte for deres ansøgning. Når forskere anerkendes som bona fide-personer, kan medlemsstaterne overveje at begrænse den dokumentation, som kræves for denne kategori af personer, under hensyntagen til den lokale situation. En harmoniseret fremgangsmåde, som gennemføres i samarbejde med de godkendte forskningsorganisationer, kan lette behandlingen af visumansøgninger fra forskere.

Medlemsstaterne kan i overensstemmelse med Schengen-reglerne nedsætte gebyrerne for behandling af de enkelte forskeres ansøgninger eller helt undlade at kræve gebyr.

For at fremme udvekslingen af bedste praksis bør medlemsstaterne konsultere hinanden på lokalt plan og udveksle oplysninger om de administrative fremgangsmåder, som de benytter for at lette behandlingen af visumansøgninger fra forskere.

På grundlag af de oplysninger, som medlemsstaterne indsender, vil Kommissionen fremlægge en første evaluering af de foranstaltninger, som er truffet, inden for et år fra vedtagelsen af henstillingen.

2004/0063 (CNS)

Forslag til

RÅDETS HENSTILLING

om lettelse af medlemsstaternes udstedelse af ensartede visa til kortvarigt ophold for forskere fra tredjelande, som rejser inden for Det Europæiske Fællesskab med henblik på videnskabelig forskning

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

som henviser til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 62, nr. 2, litra b), nr. ii),

som henviser til forslag fra Kommissionen[46],

som henviser til udtalelse fra Europa-Parlamentet[47],

som henviser til udtalelse fra Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg[48], og

som tager følgende i betragtning:

(1) Med henblik på at styrke og strukturere den europæiske forskningspolitik mente Kommissionen i januar 2000[49], at det var nødvendigt at oprette et europæisk forskningsrum, som skulle være omdrejningspunktet for Fællesskabets fremtidige indsats på dette område.

(2) Det Europæiske Råd i Lissabon godkendte det europæiske forskningsrum og fastsatte det mål, at Fællesskabet inden 2010 skulle være den mest konkurrencedygtige og dynamiske videnbaserede økonomi i verden.

(3) Globaliseringen af økonomien kræver større forskermobilitet, hvilket anerkendes i Det Europæiske Fællesskabs sjette rammeprogram for forskning, som i højere grad giver forskere fra tredjelande mulighed for at deltage i dets programmer.

(4) Det antal forskere, som Fællesskabet har brug for for at kunne opfylde det mål om, at 3 % af BNP skal investeres i forskning, som blev fastsat af Det Europæiske Råd i Barcelona, anslås til 700 000 personer. Dette mål skal nås ved hjælp af en række samordnede foranstaltninger, såsom at gøre de videnskabelige karrierer mere tiltrækkende for de unge, øge mulighederne for uddannelse og mobilitet inden for forskning, forbedre karrieremulighederne for forskere i Fællesskabet og åbne Fællesskabet mere for tredjelandsstatsborgere, som kan gives tilladelse til at indrejse i og rejse inden for Fællesskabet med henblik på forskning.

---

46 EUT C af , s. .
47 EUT C af , s. .
48 EUT C af , s. .
49 KOM(2000) 6 af 18. januar 2000.

(5) Medlemsstaterne bør for at være konkurrencedygtige og attraktive på internationalt plan træffe de nødvendige foranstaltninger til at lette forskeres indrejse i og rejser inden for Fællesskabet med henblik på kortvarige ophold.

(6) For kortvarige ophold forpligter medlemsstaterne sig til at betragte forskere fra tredjelande, som i henhold til forordning (EF) nr. 539/2001 skal være i besiddelse af visum, som bona fide-personer og indrømme dem de lettelser, som er fastsat i Schengen-reglerne, under procedurerne for udstedelse af visa til kortvarigt ophold.

(7) Udvekslingen af oplysninger og god praksis bør fremmes for at forbedre procedurerne for udstedelse af visa til kortvarigt ophold til forskere.

(8) I denne henstilling overholdes de grundlæggende rettigheder og de principper, som bl.a. Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder anerkender som fællesskabsrettens almindelige principper.

(9) Danmark deltager i henhold til artikel 1 og 2 i protokollen om Danmarks stilling, der er knyttet som bilag til traktaten om Den Europæiske Union og traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, ikke i vedtagelsen af denne henstilling, og henstillingen vedrører derfor ikke Danmark. Da denne henstilling imidlertid sigter mod at udbygge Schengen-reglerne i medfør af bestemmelserne i tredje del, afsnit IV, i traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, finder artikel 5 i samme protokol anvendelse.

(10) Denne henstilling udgør en udvikling af bestemmelserne i Schengen-reglerne, som Det Forenede Kongerige ikke deltager i, jf. artikel 4 og 5 i protokollen om integration af Schengen-reglerne i Den Europæiske Union, der er knyttet som bilag til traktaten om Den Europæiske Union og traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, således at Det Forenede Kongerige ikke deltager i vedtagelsen af denne henstilling, og henstillingen vedrører derfor ikke Det Forenede Kongerige.

(11) Denne henstilling udgør en udvikling af bestemmelserne i Schengen-reglerne, som Irland ikke deltager i, jf. artikel 4 og 5 i protokollen om integration af Schengen-reglerne i Den Europæiske Union, der er knyttet som bilag til traktaten om Den Europæiske Union og traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, således at Irland ikke deltager i vedtagelsen af denne henstilling, og henstillingen vedrører derfor ikke Irland.

(12) Med hensyn til Republikken Island og Kongeriget Norge udgør denne henstilling en udvikling af bestemmelserne i Schengen-reglerne, og denne udvikling er omfattet af artikel 1, litra B) i Rådets afgørelse 1999/437/EF af 17. maj 1999 om visse gennemførelsesbestemmelser til den aftale, som Rådet for Den Europæiske Union har indgået med Republikken Island og Kongeriget Norge om disse to staters associering i gennemførelsen, anvendelsen og den videre udvikling af Schengen-reglerne.

(13) Denne henstilling udgør en retsakt, der bygger på Schengen-reglerne eller på anden måde har tilknytning dertil, jf. artikel 3, stk. 2, i tiltrædelsesakten,

HENSTILLER TIL MEDLEMSSTATERNE:

1. at lette udstedelsen af visa ved at forpligte sig til hurtigt at behandle visumansøgninger fra forskere fra tredjelande, som i henhold til forordning (EF) nr. 539/2001 skal være i besiddelse af visum

2. at fremme den internationale mobilitet for forskere fra tredjelande, som hyppigt har brug for at tage til Den Europæiske Union, ved at udstede visa til flere indrejser til dem. Ved fastlæggelsen af gyldighedsperioden for disse visa tager medlemsstaterne hensyn til varigheden af de forskningsprogrammer, som forskerne skal deltage i

3. at forpligte sig til at lette vedtagelsen af en harmoniseret fremgangsmåde for den dokumentation, som forskerne skal vedlægge ved indgivelsen af deres visumansøgning. De konsulterer i den forbindelse de godkendte forskningsorganer

4. at fremme udstedelsen af visa til forskere uden administrationsgebyrer i overensstemmelse med Schengen-reglerne

5. som led i det lokale konsulære samarbejde at tage hensyn til målsætningen om at lette udstedelsen af visa til forskere fra tredjelande for at fremme udvekslingen af bedste praksis

6. at forpligte sig til inden for et år fra vedtagelsen af henstillingen at sende Kommissionen oplysninger om de former for bedste praksis, som er indført for at lette udstedelsen af ensartede visa til forskere, for at gøre det muligt for Kommissionen at evaluere de fremskridt, der er gjort.

Udfærdiget i Bruxelles, den

På Rådets vegne
Formand